პროლეტარელნო მუშანო ყველანი, შეერთდით!

კომუნისტი

ს. ფ. ს.
ეროვნულ. და თბილისის ოლქი. ტეტის და სრულ. საქარ. მ., ბ., წ.-არმ. და მეტროსთა დეკუტატების საბჭოთა ცენტრალურ აღმასრულებელ კომიტეტის ორგანო.

რედაქცია: თბილისი, კრუზენშტერნის ქ. № 4.

მთავარი კანტორა: ტბილისი, რუსთაველის პრ., № 24 მე-2 სართული).

რედაქციის მიღება საქმისათვის ყოველდღე გარდა კვირა უქმეებისა დილის 9—2 ს. ტელეფონები: სარედაქციო 14 76 ზდივნის № 19 საერ. №

ხელის მოწერის თვიური ფასი შემდეგია: პარტიულ ორგანიზაციებისა და პროფკავშირებისათვის მიტანით: ქალაქში—140 ათასი მანეთი, პროვინციაში—180 ათ. მ. ყველა დანარჩენ ხელის მომწერთათვის მიტანით: ქალაქში 200 ათ. მ. პროვინციაში 240 ათასი მ. განცხადებ—10 ათ. მ. ნომპარელის სტრიქონი. სამგლოვიარო განცხადება 300 ათასი მ. ტელეფონის № კანტორისა № 5—43.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ფასი 10,000 მან.

პროვინციაში 12,000 მან.

№ 164 ხუთშაბათი, 20 ივლისი 1922 წ. ყოველდღიური გაზეთი ხუთშაბათი, 20 ივლისი 1922 წ. № 164

20 ივლისს 1922 წელს, „ყითელ კომენდირების კურსებზე გაწვევის დღეს“,

შესდგება პარტიულ და მუშურ ორგანიზაციების რაიონული კრებები და მიტინგები:

1 რაიონში—ნაძალადევის თეატრში.
2 რაიონში—ცენტ. მუშ. კლუბში.
3 რაიონში—ლენინის სახელობის კლუბში.
4 რაიონში—პროფკავშირთა საბჭოს დიდ დარბაზში.

დასაწყისი საღამოს 8 საათზე.

კრებებზე გამოვლენ არმიის, პარტიის და კომუნისტურ ახალგაზრდობა კავშირის წარმომადგენლები.

საქართველოს კომპარტიის თბილისის კომიტეტი.
„გაწვევის დღის“ მომწყობი კომისია.
(2—2) **საქ. პროფკავშირთა საბჭოს სამდივნო.**

„სოციალისტები“ რეაქციის სამსახურში

ფრიად დამახასიათებელია ის, მუშათა კლასისადმი მოღალატური პოლიტიკა, რომელსაც აწარმოებენ გერმანიის სოციალ-დემოკრატები—შეიდემანელები და დამოუკიდებელნი. მათ მიერ შექმნილმა „დემოკრატიამ“ ნაადგი მოუმზადა ჰინდენბურგის დიქტატურას და გერმანია მონარქისტულ რესტავრაციის უშუალო საფრთხის წინაშე დაყენა.

და როცა გათამამებულმა რეაქციამ, რომელსაც არსებული კოალიციონური ხელისუფლების მხრით მინიჭებული ჰქონდა მოქმედების სრული თავისუფლება,—წამოყო თავი როცა მონარქისტები თავხედურად შეუდგნენ გადატრიალების მოხდენას,—რა პოზიცია დიაკავეს ამ გადამწყვეტ და საფიქრალწერო მომენტში შემთანხმებელ პარტიებმა, ან უკეთ, მათი ზედაფენებმა, ხელმძღვანელ წრეებმა!

გერმანიის მუშათა კლასი, იგრძნო და დაინახა თუ არა მან მოახლოებული საფრთხე, სტიქიურად ამოძრავდა, რევოლიუციონურმა განწყობილებამ მოიცვა იგი. სისხლისმღვრელი შეტაკებებით შავრაზმელ ბრბოებთან ბრძოლა, ლემონსტრაციებით მან მოახერხა, რომ ის მზად არის დაიწყოს გადამწყვეტი ბრძოლა თავის კლასიერ მტრების წინააღმდეგ მშრომელთა დიქტატურის განსახორციელებლად.

საჭირო იყო პროლეტარიატის ასეთი რევოლიუციონური განწყობილების გამოყენება და გადასვლა გენერალურ ბრძოლაზე - კაპიტალიზმის ციხე-სიმაგრის ასაღებად.

და აქ თვალსაჩინოდ გამოაშკარავდა, თუ ვინ არის მუშათა კლასის მეგობარი და ვინ მისი გამყიდველი და მოღალატე.

ჩვენ ვიცით, რომ გერმანიის მშრომელმა მასსამ მოითხოვა ბურჟუაზიულ კოალიციანურ მთავრობის გადადგომა და შედგენა მუშათა მთავრობის, რომელიც ბოლოს მოუღებდა შეტევაზე გადმოსულ რეაქციას.

ამ მიზნის განსახორციელებლად საჭიროა მუშათა ერთიანი ფრონტის შექმნა, ყველა რევოლიუციონური ძალების ჩაბმა ბრძოლაში.

ერთიანი ფრონტის ჩაშლას შემთანხმებლები თვალთმაქცურად ყოველთვის კომუნისტებს აბრალებენ. ამდვილად კი, ამას რა მტკიცება ჰნდა, ისინი არიან ამ ფრონტის უმნიშვნელესი მტრები. აი ეხლაც, გერმანიაში მათ ერთხელ კიდევ ჩასცეს ახვილი მუშათა ერთან ფრონტს. მრავალსობის სოციალისტები ძველებურად დარჩნენ კოალიციაში ბურჟუაზიასთან. მაგრამ ეს ცოტაა: ღამოკიდებლებმა გადასწყვეტეს არსებითად გაერთიანდნენ შეიდემანელებთან. ფორმალურად ისინი თუმცა ჯერ არ შესულან მთავრობაში, მაგრამ ამას ისეთი მნიშვნელობა არა აქვს. რეიხსტაგში ეს ორი პარტია ერთად გაერთიანებულად, როგორც ერთი ფრაქცია. მათ დაადგინეს ერთდროულ თანამშრომლობა გასწიონ ბურჟუაზიასთან.

ამგვარად, მუშათა მთავრობის მაგივრად ისევ ბლოკი ბურჟუაზიასთან და ამ კოალიციის უფრო გაძლიერება დამოუკიდებლებით,—აი შემთანხმებელ პარტიების პოზიცია.

ცხადია, როგორც შეიდემანელები, ისე დამოუკიდებელნი ასეთი გზით ობიექტიურად ემსახურებიან ბურჟუაზიას, ბურჟუაზიულ რეჟიმის განმტკიცებას. ისინი ცდილობენ დაამსხვლონ მუშათა კლასის კლასობრივი შემეცნება, მოიჩვენონ მას, რომ მათ მიერ მონაწილეობის მიღებით პროლეტარიატის ინტერესები უზრუნველყოფილი იქნება, ამით ადუნებენ მშრომელ მასების რევოლიუციონურ ენერგიას და აკავებენ მათ გადაჭრილ მოქმედებიდან. უნდა ითქვას, რომ ბურჟუაზია უკეთეს აგენტებს ვერ იშოვიდა მუშათა კლასის დასაშოშმანებლად, მისი მორჩილებაში სამყოფელად.

ერთიანი ფრონტი ბურჟუაზიასთან, ხოლო ძირს მუშათა ერთიანი ფრონტი,—აი საბოლოო ანგარიშით რა გზა აირჩიეს შემთანხმებელ ლიდერებმა, ვინაიდან ცხადია, რომ შეუძლებელია ერთ და იმავე დროს ბურჟუასთან კოალიციაში იყო და მუშათა ერთიან ფრონტსაც იცავდე. ეს უკანასკნელი სწორედ ბურჟუაზიული რეაქციის წინააღმდეგაა საჭირო, და არა მის გასამაგრებლად.

ამნაირად, შემთანხმებელი პარტიების ხელმძღვანელები აშკარად შლიან მუშათა ერთიან ფრონტს, მაგრამ ჩენ ვფიქრობთ; რომ ამის საშუალებას არ მისცემს ამ ვაჟბატონებს გერმანიის რევოლიუციონური პროლეტარიატი.

თუ ისინი კვლავ განაგრძობენ მუშათა კლასის ღალატს და დაქსასვას, და ეს უცილობელი ფაქტია,—ეს უკანასკნელი ზურგს შეაქცევს მათ და მათგან დამოუკიდებლად მოახერხებს გაერთიანებას, დარაზმვას იმ საერთო, ყოველი მუშისათვის მისაღები, მორიგი მიზნების განსახორციელებლად, რომელნიც დგანან ეხლა გერმანიის პროლეტარიატის წინაშე. არა შერიგება ბურჟუაზიასთან, არა კოალიციონური მთავრობა, არამედ ბრძოლა ბურჟუაზიის წინააღმდეგ და მუშათა მთავრობა, როგორც რეაქციის მომსპობი საშუალება და გარდამავალი ფორმა საბჭოთა სისტემისაკენ,—აი გერმანიის მუშათა კლასის მორიგი ამოცანა. და აქ გერმანიის კომუნისტურ პარტიას აწევს უდიდესი მოვალეობა: დაუზოგველი მხილება გამყიდველ სოციალისტების, მუშათა კლასის დარაზმვა ერთიანი ფრონტით და მისი ჩაბმა ბრძოლაში აღნიშნულ მიზნების მიწაღწევად.

და ჩვენ დარწმუნებული ვართ, რომ ჩვენი გერმანელი ამხანაგები და მოწინავე მუშები გამოიჩენენ მაქსიმალურ ენერგიას და თავგანწირულებას და გააკეთებენ ამ მიმართულებით ყველაფერს, რის გაკეთება შესაძლებელი იქნება გერმანიის დღევანდელ პირობებში.

PRESSA

„დრო მუშაობს ჩვენ სასარგებლოთ და არა ჩვენს წინააღმდეგ“

მოსკოვის „პრავდა“ თავის მეთაურ-ერელიში: „მოსავალი და ჰაადა“ ეხება იმ შედეგებს, რომლებიც მოჰყვება როგორც ქვეყნის შინაური, ისე მისი ერთაშორისო მდგომარეობის თვალსაზრისით, წლევანდელ მოსალოდნელ საკმაო კარგ მოსავალს.

მისი ეფექტი შინაური ცხოვრებისათვის იქნება ის, რომ:

„ის (კარგი მოსავალი) ჩვენ გაგვანთავისუფლებს სასურსათო ბრუნვის საშინელი სიმძიმისაგან. არ იქნება სიმშილობა, რომლის ტყვიის გირა აწვა საბჭოთა რესპუბლიკას წარსულ წელს, უკეთესად იცხოვრებს და იმუშავებს ხალხი. გადუქტები, რომელიც შესაძლებელი იქნება მოვიხმაროთ სავალიუტო ფონდათ საგარეო ვაჭრობის გასაძლიერებლათ. ყოველივე ეს ერთად ალებული ნიშნავს რესპუბლიკის ეკონომიურათ გამაგრებას. ხოლო თავის მხრივ ამის შემდეგ იქნება საბჭოთა ხელისუფლების გამაგრება პოლიტიკურადაც. ეს ეფექტი უფრესათ მნიშვნელოვანია ყოველ მხრივ და განსაკუთრებით ჩვენი საერთაშორისო პოლიტიკის მხრივ.

ეხება რა შემდეგში ავტორი იმას“, თუ როგორ მძიმე პირობებში უბედნიერდა ჩვენს დელეგაციას მუშაობა გენუიაში ქვეყნის შინაური მდგომარეობის (სიმშილობა და სხვ.) გამოის განაგრძობს:

„მდგომარეობა ჰააგაში სხვანაირია. კარგმა მოსავალმა შექმნა მტკიცე ბაზა საბჭოთა დელეგაციის მუშაობისათვის. სიმშილობა თავდება. მომავალი წელი იქნება თუ მაძღარი არა, ყოველ შემთხვევაში პურიანი. სახალხო მეურნეობა გამოკოცხლდება და გამაგრდება საერთოთ. და ჰაგაში რუსეთის დელეგაციას ყველა საბუთი აქვს ილაპარაკოს ნათელი, მტკიცე და გადაჭრილი ენით.

ჩვენ მტრებს დაჯერებიათ, რომ რუსეთს უფრო ესაჭიროება ევროპა, ვინემ ევროპას რუსეთი. ასეთი აზრი გამოსთქვეს თვით გენუის კონფერენციაზე ანტანტის თელეგატებმა. ეს არ იყო მართალი გენუაში, და ყოველ შემთხვევაში ტყუილია ჰაგისათვის. ჩვენ არაოდეს არ დაგვიმალავს, რომ რესპუბლიკის ეკონომიური მდგომარეობა მძიმეა. ჩვენ არც ეხლა ვიტყვით, რომ ჩვენი სავლელი გზა ვარდებით არის მოფენილი. რასაკვირველია, არა.

მაგრამ ჩვენ ვამბობდით და ვამბობთ, რომ შეგვიძლია ცდა. დღეს კი ამის განმეორება შეგვიძლია უფრო მეტი რწმენით, ვიცოდეთ როდისმე. ცუდი დრო უკვე მოვიტოვეთ უკან, ყველაზე უფრო მძიმე დაბრკოლებანი გადავლახეთ. რესპუბლიკის სახალხო მეურნეობა უკვე აღარ ეშვება ძირს, ის პირიქით, თუმცა ნელა, მაგრამ გარკვევით მიფრინავს ზევითკენ. ყოველ ახალ წელს შეუძლია ახლა ჩვენი გამაგრება ეკონომიურათ და და მაშასადამე ჩვენი საერთაშორისო პოლიტიკური წონის გადიდება.

დრო მუშაობს ჩვენ სასარგებლოთ და არა ჩვენს წინააღმდეგ. ამიტომ ბანკირები და დიპლომატები, რომელნიც შეკრებილან ჰაგაში ნუ შეეცდებიან შანტაჟი მოგვიწყონ თავისი შეურიგებლობით. ამით ისინი ჩვენ ვერ შეგვაშინებენ, დაამტკიცებენ კი, რომ გლახა პოლიტიკოსები არიან. რადგან, რაც უფრო გააჭიანურებენ ისინი რუსეთთან შერიგების საქმეს, მით უფრო ძვირათ დაუჯდება მათ ისტორიულათ აუცილებლათ გამხდარი ეს შერიგება საბჭოთა რესპუბლიკასთან.

* * *

გაზ. „ტრიბუნა“-ს პროვოკაცია.

როგორც მკითხველებმა იციან ახლო მომავალში მოხდება რეევაკუაცია რუსეთიდან იმ სამუზეუმო და ისტორიულ განძეულობათა, რომელიც გატანილი იყო საქართველოდან რუსეთში საბჭოთა ხელისუფლების გამოცხადებამდე. ამ ამბავს სახარულით შეხვდა ყველა იმათ გარდა, ვისაც ეს დიდმნიშვნელოვანი აზბავი ცულუტურ „პოლიტიკურ“ გეგმებს უნგრევს. ამ ამბავს გამოეხმაურა ჩვენი პოლიტიკური მეზობლების, მემარცხენე სოც. ფედერალისტების ორგანო „ტრიბუნა“, მაგრამ გამოეხმაურა თავისებურათ.

არკვევს რა საზოგადოთ „საქართველოს სიძველეთა“ მნიშვნელობას, „ტრიბუნა“ (№ 247) სწერს:

„სამწუხაროთ ამ განძეულობის უდიდესი ნაწილი დღეს ჩვენს ქვეყანაში არ არის: იგი სხვა და სხვა დროს, მე 19 საუკუნის დასაწყისიდან **დღემდე** (ხაზი ჩვენია. მ. პრესე) რუსეთში გაზიდულია შიშველ ნობისა, „უკეთ დაცვისა“, თუ **სხვა მოსაზრებათა გამო** და აქ მხოლოდ უმცირესი და უმნიშვნელო ნაწილია დარჩენილი“.

ჩვენ შევიჩვიეთ რევოლიუციისა და საბჭოთა ხელისუფლების მტრების (რომელთაც აღარა ფერი აღარ გაჩნიათ გარდა პოლიტიკურ ორგანიზაციული უძღურებისა) დემაგოგიას საქართველოდან „რუსების“ მიერ სიმდიდრეთა გატანაზე. მათ, ვისი შეცდომაში შეყვანა სურდათ ამ ვაჟბატონებს ასეთი ლაპარაკით, საკმაო საბუთი მიეცათ დარწმუნებულიყვნენ სულ წინააღმდეგში და ერთი უკანასკნელთაგანი ამ საბუთებიდან იყო სწორეთ ზემოხსენებული ამბავიც რუსეთიდან საქართველოს სიძველეთა რეევაკუაციის შესახებ. დღეს კი გაზ. „ტრიბუნას“ რედაქცია გამომდგარა და სხვების“ მსგავათ იმეორებს იმავე დამხრჩვალ სიბინძურეს. სხვა ნაირათ გაუძნელდება თქვენის გაგება მკითხველს. საჭიროა ამიტომ გაგვაგებინოს გაზეთმა, რა განძეულობა გაიტანეს რუსეთში საბჭოთა ხელისუფლების დროს („დღემდე“), რომელზედაც ემუსაიფებიან თავის მკითხველს ჩვენი სოც. ფედერალისტები.

საქართველოს ეროვნული ბიბლიოთეკა

ამხ. კამოს დაკრძალვა

ქუჩებზე

უკვე დღის 3 საათზე ხალხმა იწყო თავის მოყრა მუშათა სასახლესთან. მეჩოდრო რიგებით მოდიოდენ მუშები თავ-თავის რაიონებიდან მუშურ ხალათებში ჩაცმულნი. მათ მიატოვეს თავისი დაზგები, რომ უკანასკნელად პატივი ეცათ თავის მეთაურისათვის. მოდიან სხვა და სხვა დაწესებულების მოსამსახურენი და მოქალაქენი, რომელნიც ძალიან კარგათ იცნობდენ კამოს მუშაობას. დროშები, დროშები მწუხარების მომგვრელი წარწერებით, პროლეტარული რევოლიუციის მებრძოლის ხსოვნის პატივსაცემლად.

რუსთაველის პროსპექტის გასწვრივ, ქუჩის ორივ მხარეზე სდგანან ჯარები სამხედრო მუსიკითა და დროშებით, ქვევით სასახლის ქუჩაზე, როზა ლუქსენბურგის მოედანამდე და ჰუშკინის ბალთან. ეს სიცხისგან დამწვარი სახენი დამადებულნი არიან იმ ბრძოლაში, რომლის პირველი ძახილი კამომ გადაისროლა.

5 საათისათვის უკვე ყველანი შეკრებილი არიან. იმის მიძღანება,—ეს ჯარების სარდალი, რევოლიუციონურ სამხედრო საბჭოს მევრეთან ერთად მიემგზავრება მუშათა სასახლისაკენ.

მუშათა სასახლის წინ არჩეულებრივი მოძრაობაა აუარებელ ხალხისა, რომელიც მოვიდა იმ სპეტაკ ადამიანის გვიმის გამოსათხოვარად, რომლის სიცოცხლე ეკუთვნოდა მას—აქ შეკრებილ ხალხს, გაქონილ ხალათებიან ტყავის ქუდებიან, კონუნარებს. ქუჩა გატენილია ხალხით ფრიალებენ ადამიანების თავებზე წითელი დროშები და პლაკატები, ციმციმებენ ყვავილების ბუდეები. გრძელ და წყნარ რიგებად დაწყობილი არიან ქუჩის ორივე მხარეზე ჯარები და პროფკავშირები. აქვე, სასახლესთან, დგას განსაკუთრებული დანიშნულების ნაწილთა რაზმი, კამოს ამხანაგები, რომელნიც პირველად შეხვდებიან ძვირფას გვამს, პირველად ეტყვიან მას „მშვიდობით“.

შესავალში, როგორც სფინქსები, დგანან გუშაგები გადაჯვარედინებულ თოფებით, რომელნიც ერთმანეთს შორდებიან კამოს მახლობლების მოსვლის დროს.

მრავალია განსვენებულის მეგობრები. ბევრია ტანჯულნი მისი ტანჯვით, მხიარულნი მისი მხიარულებით...

ბევრია რევოლიუციის მედგარი მეჭედლები, რომელთაც არ იცოდნენ სიკვდილი უმწუხარესი, იმ ადამიანის სიკვდილისა, რომლის დაუცხრომელი როდესაც სხეული ეხლა ყვავილებითაა დაფარული.

მუშათა სასახლის დიდ დარვაზში.

ექვსის ნახევარზე, მუშათა სასახლის დაჩრდილული დიდი ზალა და შესავალი ხალხითაა გაჭედილი. აქ არიან ყველა პასუხისმგებელი ამხანაგები: წევრები რუსეთის კომპარტიის ამიერ-კავკასიის რაიკომისა, საკავშირო საბჭოსი, ცენტრალური აღმასკომისა და საქართველოს საბჭოთა რესპუბლიკის სახალხო კომისართა საბჭოსი, საქართველოს კომპარტიის ცეკას და თბილისის კომიტეტის წევრები, საქართველოს პროფკავშირთა საბჭოს პრეზიდიუმი, სრულიად რუსეთის პროფკავშირთა ამიერ-კავკასიის ბიურო, კომუნისტური ახალგაზრდობის ცეკა, თბილისის კომიტეტი და კავკასიის რაიკომი და წითელი არმიის წარმომადგენლები.

დარბაზის შუაგულში, საპატიო ყარაულათ გარშემორტყმული, ყვავილებითა და მწვანეულით მორთული ბალდახინია, რომელზედაც განსვენებს ამხ. კამოს ცხედარი ჩასვენებული წითელი ფერით შეღებილ კუბოში.

აქვეა გვირგვინები.

— „დაუვიწყარ კამოს—ლენინისგან და კრუპსკაიასგან“.

— „მუდმივ დარაჯს პროლეტარული რევოლიუციისა რუსეთის კომპარტიის ცეკასგან“.

— „პროლეტარული გვარდიის საუკეთესო მებრძოლთაგანს, რომელმაც მთელი სიცოცხლე გაატარა ბრძოლის ცეცხლში—ამიერ-კავკასიის რაიკომისგან, საკავშირო საბჭოსი, ცენტრალური აღმასკომისა და საქართველოს საბჭოთა რესპუბლიკის სახალხო კომისართა საბჭოსი, საქართველოს კომპარტიის ცეკას და თბილისის კომიტეტის წევრები, საქართველოს პროფკავშირთა საბჭოს პრეზიდიუმი, სრულიად რუსეთის პროფკავშირთა ამიერ-კავკასიის ბიურო, კომუნისტური ახალგაზრდობის ცეკა, თბილისის კომიტეტი და კავკასიის რაიკომი და წითელი არმიის წარმომადგენლები.

დარბაზის შუაგულში, საპატიო ყარაულათ გარშემორტყმული, ყვავილებითა და მწვანეულით მორთული ბალდახინია, რომელზედაც განსვენებს ამხ. კამოს ცხედარი ჩასვენებული წითელი ფერით შეღებილ კუბოში.

აქვეა გვირგვინები.

— „დაუვიწყარ კამოს—ლენინისგან და კრუპსკაიასგან“.

— „მუდმივ დარაჯს პროლეტარული რევოლიუციისა რუსეთის კომპარტიის ცეკასგან“.

— „პროლეტარული გვარდიის საუკეთესო მებრძოლთაგანს, რომელმაც მთელი სიცოცხლე გაატარა ბრძოლის ცეცხლში—ამიერ-კავკასიის რაიკომისგან, საკავშირო საბჭოსი, ცენტრალური აღმასკომისგან, საქართველოს კომპარტიის ცეკასგან, სახალხო კომისართა საბჭოსგან, თბილისის კომიტეტისგან, ქალაქის აღმასკომისგან, საქართველოს პროფ-კავშირთა საბჭოსგან, კომუნისტური ახალგაზდობის ცეკასგან“.

არის გვირგვინები გორი და ბათომიდან.

მკაცრი და გამხდარი პროფილი განსვენებულისა განსაკუთრებულად გამოიყურება ზღვა ყვავილთა შორის, წითელ ლენტებიდან და ქსოვილებიდან.

მწარე წუთები მახლობელ ნათესავებისა...

რუსთაველის პროსპექტზე.

ისმის გულშემზარავი ხმები სამგლოვიაროო მარშისა.. სცვივა ნწარე ცრემლები...

„თქვენ მსხვერპლი გახდით“...

შეჩერდენ გამოსათხოვარი სახეებით დამსწრეთა მოყვარული თვალები, რომელიც სავსე არიან მწუხარებით.

მწუხარება.

ამხ. არაკელას სიტყვა.

ტრიბუნაზე ადის რევოლიუციონურ პარტიის უხუცესი წევრი არაკელა. „გამარჯობა კამო, გამარჯობა, გამარჯობა მუდამ მშვიერო, მაგრამ მუდამ მაგარო ძმაო... გამარჯობა“.

უძველდება ლაპარაკი.— სტირის მოხუცი. „სად არიან შენთან ერთად წამებულნი, კამო, სად არიან ისინი... სადღაა ლომინაძე, ინწკირველი, კალანდაძე?... უთხარი მათ, კამო—შენი ბრალი არ არის, რომ შენ, გმირს, არ გიღირსა გმირული სიკვდილი... უთხარი მათ კამო, რომ...

სერავენ სულს სიტყვები, წვეტიან დანასავით ესობიან გულში. ტირილი, ოხვრა, ისტერიკა. ტირილი.

სტრიანი რკინის მებრძოლნი, რომელნიც დაემხობიან კუბოს, ქვითინებენ ახალგაზრდები, მიჰყავთ გულშემოყრილი ქალები.

ქუჩიდან იჭრება მარშის ხმები, იპარებიან სულში, უერთდებიან ქვნესას.

„სმე ნა“!

ყველანი გაშეშდენ. ჯარი სცენს პატივს. მოკრძალებით მოიხადეს ქუდები ულსახელოვანესი გვამის წინაშე.

დაცვივდენ კუბოზე ყვავილები, რომელიც გადაისროლა ხალხმა. საესეა ხალხით სახლების ფანჯრები, აივნები ხეები.

კუბო ამაღლებულ ადგილზე არის დასვენებული.

ამხ. ფილიპეს სიტყვა.

თვალცრემლიანი ლაპარაკობს ფილიპე იკვეცება მუხლები იმ ადამიანისა, რომელიც არასოდესაც არ შედრეკილა.

ჩვენ არ ვიცოდით ვინა ხარ შენ, საიდან... ჩვენ ვიცოდით ერთი: კამო მოვლენილია პროლეტარიატისათვის.

მე დღეს გავიგე, რომ შენი სახელი სიმონია. მაგრამ მე ვიცოდი კამო, რომ შენ ყოველთვის პირველი იყავი. შენ არ იცოდი უკან დახევა.

ნუ სტირით, ცრემლები საჭირო არ არის... ვიცხოვროთ საქმით, რომლითაც სხოვრობდა კამო. ნელა მიდიოდა ეს კუბო ქუჩის არშიებზე, რომელსაც ხვდება ხალხის თანაგრძნობა.

ხმაურობენ აპარატები, კინო—რათა ხვალ გაავრცელონ მთელ ქვეყანაზე დანახული ამბავი, პროლეტარიატზე მოვლენილ მწუხარების შესახებ.

დაბლა ეშვიან კამოს ნეშთის წინაშე დროშები. იხრებიან თავები.

გაიარეს როზა ლიუქსემბურგის მოედანი,—რომელიც არის მოწამე კამოს სიცოცხლის და სიკვდილისა. გასცილდენ არკს, წითლად მორთულ შესავალს პუშკინის სკვერში.

დროშები, პლაკატები ირევიან მწვანეულობაში და წითელ თაიგულებში. პლაკატი მუშებისაგან: „კამო, ჩვენ მუშები გაძღვევთ პატიოსან სიტყვას“...

უკეთესს რას მიუძღვნიდენ განსვენებულს.

საფლავთან

ეს იქნება რევოლიუციის მოწაფეთა წმინდა სალოცავი ადგილი, კამოს მოწაფეთა—ეს საფლავი გარშემორტყმულია სწორი მაღალი ხეებით, რომელიც მაღალი და სწორი იყო თვით კამოს სული.

შადრევანის ახლოს, ოთხკუთხის შეკაგულ., რომელიც გაკეთებულია ოთხი ხის შუა, ელის განსვენებულს უდროო საფლავი.

ბალი და ყვავილა ახლო მახლო ქუჩები ზღვა ხალხითაა გაჭედილი.

ახლა, კუბოს წინაშე უკანასკნელ გამოსათხოვარს ეტყვიან განსვენებულს.

ამხ. ორჯონიკიძის სიტყვა

რუსეთის კომპარტიის ცეკას სახელით სიტყვას ამბობს ამხ. ს. ორჯონიკიძე. აღელვება ხელს უშლის ორატორს. მას სიტყვა ხშირად უწყდება.

— ძვირფასო კამო! მე შენ 18 წლის წინად შეგვხდი. მე ახალგაზრდა ვიყავი. შენ, შენ მოვალეობად მიგაჩნდა განგემარტა ჩემთვის როგორ უნდა გავიზდარიყავი ბოლშევიკი, როგორ უნდა მებრძოლა პროლეტარიატის ინტერესებისათვის... დღეს ითულებული ვხდები გამოგეთხოვო... ამ 18 წლის განმავლობაში ჩვენ არა ერთხელ შეგხვედრივართ ერთმანეთს. და რამდენჯერ გადმოგიცია შენ ჩემოვის შენი გიგმები კაპიტალიზმის წინააღმდეგ ბრძოლის შესახებ... ხშირად ეს გიგმები მეგონა აუსრულებელი ფანტაზია.. მე მახსოვს როგორ ელაპარაკებოდი შენ ამ გეგმების შესახებ, რევოლიუციის მეთაურს ამხ. ლენინს, რომელსაც შენ გაგიჟებით უყვარდა...

აღელვება ძალიან უშლის ხელს ორატორს განაგრძოს სიტყვა.

— როდესაც მე შეეხვედი ლენინს, მე აღარ ვიცი რას ეტყვი მას—გიძახის ამბ. ორჯონიკიძე—მოსკოვიდან ჩამოსული ამხანაგები გვეუბნებიან ჩვენ: „როგორ ვერ შესძლეთ თქვენ კამოს მოვლა!?! ამხ. სერგოს სიტყვა იწვევს საერთო ქვითინს დამსწრეებისას.

ამხ. ლ. დუმბაძე სიტყვას აძლევს ამხ. ბ. მდივანს.

ამხ. ბ. მდივნის სიტყვა

— რა უაზრობაა! რა სისულელეა! ამხანაგმა, რომელმაც გასცურა ზღვები, რომელიც ათეული წლების განმავლობაში პირდაპირ პირში მისჩერებოდა დაუნდობელსა და გაფთრებულ სიკვდილს, რომელსაც თან დაქონდა ჯიბეში თუ ზურგით ფუთი დინამიტი, რომელსაც შეეძლო აეფეთქებია მთელი კაპიტალისტური სამყარო, რომელმაც გადალახა ყოველივე და ყველაფერი... დაიღუპა უბრალო, უაზრო და ბრმა შემთხვევის გამო!—გულის ტკივილით აცხადებს ამხ. ბუდუ რევოლიუციონერს სიკვდილი ყოველ ნაბიჯზე მოელის. რევოლიუციონერები იღუპებიან არა მარტო მტერთან შეტაკების დროს. და არ არის იმაზე უფრო ძვირფასი რამ, ვინემ რევოლიუციონერის სიცოცხლე.

— კამო დაიღუპა — განაგრძობს ორატორი,—დაიღუპა თავისი თავმდაბლობის წყალობით. იმისათვის, რომ არ უნდოდა ესარგებლა თავისი უდავო უფლებით გადაზიდვის საშუალებებზე და მიეგზავრებოდა ხოლმე დანგრეულ ველოსიპედზე..

— ვინ მოსავლის რაოდენ ღირებულებას გავლებდით ჩვენ, რომ კვლავ შეგეძლოს ჩვენთან იყო და იმოქმედო!

— გახსოვდეთ კამოს ანდერძი— გაუფრთხილდით მებრძოლებს. ძირს ყალბი სირცხვილი, დათმობა მეშჩანურ შეხედულებას, რომ რევოლიუციორერს არ შეუძლია ისარგებლოს ცხოვრების კეთილდღეობით. დიახ მან უნდა ისარგებლოს იმით, რომ ყველა თავისი ფიზიკური და პსიხიური ძალები მოახმაროს რევოლიუციის ძლევამოსილებას.

ამხ. მდივანი ეხება რა განსვენებულის წარსულს, იგონებს იმ ფოლადურ სიმტკიცეს სულისას, რომელიც ქონდა განსვენებულს.

— ძვირფასო კამო! ათავებს იგი სიტყვას.—იცოდე რომ შენი ხსოვნა მუდამ იქნება შენი ამხანაგების გულში და ისინი იმას გააკეთებენ, რაზედაც შენ ოცნებობდი, რასაც ისინი მზიარულად დაკმაყოფილებით. მოიგონებენ შენ საფლავზე.

ამხ. იაკუბოვის სიტყვა.

აზერბეიჯანის კომპარტიის ცეკასა და ბაქოს კომიტეტის სახელით სიტყვას ამბობს ამხ. იაგუბოვი, რომელმაც ხაზი გაუსვა მებრძოლის დაუცხრომელ როლს, რომლითაც მთელ თავის სიცოცხლეში იწეოდა განსვენებული.

— საუკუნო იყოს შენი ხსენება ამხ. კამო—დაამთავრა ორატორმა სიტყვა აზერბეიჯანის მთელი პროლეტარიატის სახელით.

ამხ. რთველაძის სიტყვა.

თბილისის რკინისგზელთა 1 რაიონის სახელით სიტყვა წარმოსთქვა ამხ. რთველაძემ, რომელმაც აღნიშნა, რომ განსვენებულს, მისი რევოლიუციონური მუშაობის მიხედვით, კარგათ იცნობდენ რკინისგზელები.

— შენი ხსოვნა—დაამთავრა მან—მუდამ ცოცხალი იქნება რკინისგზელების გულში საუკუნოდ.

ამხ. პიკნაძის სიტყვა

ქალაქის აღმასკომისა და საქართველოს პროფკავშირთა საბჭოს პრეზიდიუმის სახელით სიტყვას ამბობს ამხ. ნ. კიკნაძე, რომელმაც ხაზი გაუსვა იმ გარემოებას, რომ მუშათა მასამ კარგად დააფასა რევოლიუციონერ კამოს ღვაწლი.

ამხ. ს. ქავთარაძის სიტყვა

საქართველოს კომპარტიის ცეკასა და საქართველოს საბჭოთა რესპუბლიკის სახალხო კომისართა საბჭოს სახელით ლაპარაკობს ამხ. ს. ქავთარაძე. მაგრამ იგი იმდენად ღელავს, რომ რამ დენიმე სიტყვის შემდეგ მას აღარ შეუძლია სიტყვის გაგრძელება.

— არ შემიძლია... მწარეთ აცხადებს ამხ. ქ. ქავთარაძე და საშინლად აღელვებული ქვითინით სტოვებს ტრიბუნას.

ამხ. ოკოევის სიტყვა

კომუნისტური ახალგაზდობის კავშირის ცეკასა და თბილისის კომიტეტის სახელით სიტყვას ამბობს ამხ. ოკოევი. მისი სიტყვა ცეცხლოვანია სავსე.

— ჩვენ მუხლს ვიდრეკთ არა იმისათვის, რომ ვიტიროთ, არამედ იმისათვის, რომ ერთხელ კიდევ მუშათა კლასის მტრების წინააღმდეგ გამოვიჩინოთ ის ერთსულოვნება და პირდაპირობა, რომელიც ქონდა მუდამ ამხ. კამოს.

ამხ. გახოკიას სიტყვა

პარტიის ქუთაისის ორგანიზაციისა და ქუთაისის აღმასკომის სახელით ლაპარაკობს ამხ. გახოკია.

— ჩვენ ყველანი, მუშები და გლეხები და მათი მეთაური რევოლიუციონური და კომუნისტური ორგანიზაციები ქუთაისის მაზრისა, გეთხოვებით რა შენ, ფიცსა ვსდებთ, რომ განვაგრძობთ ჩვენ მიერ შენგან შესწავლილი ბრძოლას მანამდის, სანამ კაპიტალიზმი საბოლოოდ არ იქნება განადგურებული.

ამხ. მიასნიკოვის სიტყვა.

დღეს რევოლიუციონერის საფლავს გარშემო თავშეყრილი მისი მეგობრები და ფართო წრეები ფიცსა სდებენ მიიყვანონ ჩვენი საქმე გამარჯვების ბოლომდე. მიუხედავად გარდაცვლებისა, შემთხვევითის თუ ნორმალურის, ბრძოლის პროცესში მუშათა კლასი უფრო მაღლა და მაღლა იწევს. სულ უფრო ხმა მაღლა ცაში გაისმის ჩვენი ბრძოლის ყიჟინა, რომელსაც ჩვენ უკვე ოთხნახევარი წელიწადია იერიშით ვავიწროვებთ.

ამხ. კამო სავსებით გაიტაცა ამ დიადმა სამსახურმა და მის გულისათვის მას დაავიწყდა თავისი პირადი ცხოვრება. 20 წლის განმავლობაში იგი იბრძოდა მუშათა საქმისათვის, იწვოდა ცეცხლით, გამოდიოდა უენებელი აუარებელ ხიფათისაგან, რომ კვლავ ასეთ საფრთხეში ჩავარდნილიყო. ყოველივე იმ მიზნის მისაღწევად, რომელიც მან თავისთვის დაისახა ის თავის პირობებშიც კი ზეკაცი იყო, რომელშიაც ყოველივე სულიერი და მიწიერი გადადებული იყო კომუნისტური რევოლიუციის იდეისათვის.

კამო გვაკლდება ჩვენ! მაგრამ მისი იდეალები მრავალი წლის განმავლობაში იქნება მანათობელი ვარსკვლავი ჩვენი მოზარდი თაობისათვის. ეს თაობა, შეავსებს რა ძველ ბოლშევიკ-

კურ გვარდიას, გააკეთებს იმ საქმეს, რომელიც დაიწყო ამხ. კომომ და რომელსაც ჩვენ რაღაც არ უნდა დაგვიჯდეს მაინც შეასრულებო.

საუკუნო იყოს მისი ხსენება, დაე იგი იქნეს იმ მოგონებათ, რომელიც გააცისკროვნებს ჩვენ მომავალს და ჩვენ სახელოვან მოზარდ თაობას.

ამხ. კაზანჯიანცის სიტყვა.

„გნჩაკის“ პარტიის სახელით გამოსათხოვარ სიტყვას ამბობს ამხ. კაზანჯიანცი.

ამხ. ღლონტის სიტყვა.

მემარცხენე სოც.-ფედერალისტების სახელით სიტყვას ამბობს ამხ. თ. ღლონტი.

ამხ. ზ. ელიავას სიტყვა.

19 წლის წინად, როდესაც რუსეთისა და ამიერ-კავკასიის მუშათა კლასი გადადიოდა აქტიურ ბრძოლაზე სწორედ ამ ადგილზე მოწყობილ იქნა შეიარაღებული დემონსტრაცია. და ამის მედროშე იყო ამხ. კამო.

ახსნაგებო! დღეს ჩვენ საუკუნოდ გვცილდება ის ადამიანი, რომელსაც ჩვენ რიგებში ბადალი არ ყავდა. იგი ერთად-ერთი იყო ათეულთა შორის. თავისუფლების დროსაც და ბორკილებ გაყრილიც, სიკვდილით დასჯის საფრთხის წინაშე, იგი მუდამ მხოლოდ იმაზე ფიქრობდა, როგორ აეფეთქებია მეფის თვითმპყრობელობა. 20 წლის განმავლობაში ამ ადამიანს ერთი წუთითაც არ დაუნებებია თავი იმაზე ფიქრისათვის, თუ საიდან და როგორ უფრო ადვილი იქნებოდა მოეხდინა თავდასხმა მაოფლიოს მოძალადეებზე და აეფეთქებია იგი.

იგი იყო სახელოვანი საბელოვანთაგან. ერთგული და თავდადებული ჩვენი რევოლიუციის საქმისა, ეს ადამიანი, მის შემდეგ, რაც გაიმარჯვა მუშურ-გლეხურმა წესწყობილებამ, მუდამ იმაზე ფიქრობდა, რომ თავის მეამბოხის მუშაობა გადაეტანა დასავლეთ ევროპაში. მან ვერ შესძლო თავის ოცნების განხორციელება.

ამხ. კამო არ გამოსულა პროლეტარიატის წრიდან, მაგრამ მთელი მისი ოჯახი, მისი შეხედვით, სავსებით ჩაება ჩვენი საქმის ბრძოლაში.

—ამხ. კამო—ამბობს ამხ. ელიავა, მიუბრუნდება რა კუბოს—მე მახსოვხარ შენ 18 წლის წინად კინტოს კოსტიუმში და კალათით, რომელიც ბოსტნეულით იყო სავსე. ხოლო ბოსტნეულის ქვეშ კი რევოლიუციონური ლიტერატურა ინახებოდა. მე მინახავხარ შენ სტუდენტის ტანსაცმელში; მე მახსოვხარ შენ მრავალ სხვა კოსტიუმებში, როგორც ამას მომენტი მოითხოვდა. ვერც მე და ვერაც სხვები აწი ვეღარ დაგინახავთ. მაგრამ შენი სახე, კინტოს ტანსაცმელშიც, თავადის, პრაპორშჩიკის თუ სტუდენტის კოსტიუმში, შენი სახე რევოლვერით ან დინამიტით ხელში საუკუნოთ იქნება ჩვენს შორის.

ამხ. ნარიმანოვის სიტყვა

უკანასკნელად ლაპარაკობს საკავშირო საბჭოს თავმჯდომარე ამხ. ნარიმანოვი. დაასურათა რა განსვენებულის პიროვნება, როგორც დაუდგრომელი მებრძოლის პროლეტარიატის გასანთავისუფლებლად, ამხ. ნარიმანოვი ამბობს:

— საოცარი უბედურება გვეწვია ჩვენ იმ მომენტში, როდესაც ჩვენ გვესაჭიროებიან პირები, ბოლომდის ჩვენი წესწყობილების დამცველნი.

— მე ღრმა მწუხარებას გამოვსთქვამ მთელი კავკასიისა და განსაკუთრებით ადერბეიჯანის მშრომელთა სახელით.

— განისვენე მშვიდათ. ჩვენ ბოლომდის ვებრძოლებთ შენი იდეების განსახორციელებლად და შევქმნით მშვიდობიანობისა და სიყვარულის სამეფოს.

დასაფლავება.

სიტყვები დასრულდა. ნათესავები ეთხოვებიან კამოს ცხედარს.

ხორო ასრულებს სამგლოვიარო ჰიმნს. კუბოს ძვირფასი ნეშთით ნელა-ნელა უშვებენ ახლად მოთხრილ სამარეში.

გაისმის სამ გზის სროლა.

სამხედრო ორკესტრები ასრულებენ შოპენის სამგლოვიარო მარშს.

პუშკინის ბაღში გამოჩნდა ახალი საფლავი მუშათა საქმისათვის დაუღალავი მებრძოლისა.

ამხ. კამოს გიპსის მასკა

18 ივლისს შუადღის 12 საათზე, მოქანდაკე სერგეევმა გადიღო ამხ. კამო გიპსის მასკა. 3 საათზე იგი უკვე გამოფინეს ხალხის დასათვალიერებლად სახალხო განათლების კომისარიატის გიპსის სახელოსნოში.

რადიო-დეპეშები

(„კავროსტა“)

ესერების პროცესი

მოსკოვი. 18 ივლისი (რადიო). დილის სხდომაზე ირჩევა ვოლოდარსკის მოკვლის საქმე. ბრალდებული სემიონოვი ამბობს: 1918 წლის მაისის შუა რიცხვებში, მან, სემიონოვმა, მიმართა ლონსკოის წინადადებით, დაეწყოთ ტერორისტული აქტების მოხდენა. დონსკოი ძლიერ გაახარა სემიონოვის წინადადებამ. ამის შემდეგ სემიონოვმა ინახულა გოცი, რომელთანაც მას ქონდა ლაპარაკი ტერორისტული აქტის მოწყობის შესახებ. გოცმა უთხრა, მას, რომ პირველყოვლისა საჭირო იქნება ზინოვიევისა და ვოლოდარსკის საწინააღმდეგო ტერორისტული აქტის მოხდენა. მიღება ციკას სანქცია, სემიონოვი შეუდგა ციკასთან სამხედრო ორგანიზაციების მოწყობას. ამ რაზმში შედიოდენ კოზლოვი, ფედოროვი, სერგეევი, კუსოვი, ზელენკოვი, კონოპლიოვა და ივანოვა. ზინოვიევისათვის და ვოლოდარსკისათვის თვალყურის დევნება მიენდო ივანოვას. გამოირკვა, რომ უფრო ადვილი იქნებოდა ვოლოდარსკის საწინააღმდეგო ტერორისტული აქტის მოხდენა, მიღება ციკასგან სანქცია, სემიონოვი შეუდგა ციკასთან სამხედრო ორგანიზაციების მოწყობას. ამ რაზმში შედიოდენ კოზლოვი, ფედოროვი, სერგეევი, კუსოვი, ზელენკოვი, კონოპლიოვა და ივანოვა. ზინოვიევისათვის და ვოლოდარსკისათვის თვალყურის დევნება მიენდო ივანოვას. გამოირკვა, რომ უფრო ადვილი იქნებოდა ვოლოდარსკის საწინააღმდეგო ტერორისტული აქტის მოხდენა, რომელიც ხშირად გამოდიოდა მიტინგებზე. ვოლოდარსკის მოსაკლავ ადგილათ ამორჩეულ იქნა ის გზა, რომელიც მიდიოდა ოხუსოვის ქარხანაში, რადგანაც ვოლოდარსკი სწორედ ამ გზით ხშირად დაიარებოდა მიტინგებზე.

როდესაც ვოლოდარსკის მოკვლის ყველა წინასწარი ზომები დამთავრებული იყო, სემიონოვმა ეს აცნობა გოცს, რომელმაც ურჩია მათ პატარა ხანს შეეცადათ კიდევ. სემიონოვს, ამგვარი მოქცევა, რაღაც გასაკვირვალ გარემოებათ მიაჩნდა მას შემდეგ, რაც ციკას დასტური უკვე მიღებული იყო. მეორე დღეს სერგეევი წავიდა იმის დასათვალიერებლად თუ როგორ გაივლება ვოლოდარსკის ავტომობილი იმ ადგილზე საიდანაც განზრახული იყო მისი მოკვლა. თავის წასვლის წინ სერგეევმა კითხა სემიონოვს: როგორ მოქცეულიყო იგი იმ შემთხვევაში თუ იზოვიდა ხელსაყრელ დროს ვოლოდარსკის მოსაკლავად. სემიონოვმა უპასუხა, რომ ასეთ შემთხვევაში მას უნდა ესროლა. ვოლოდარსკის ავტომობილი შემთხვევით შეჩერდა ჩვენ მიერ ამორჩეულ ადგილის ახლოს. ვოლოდარსკი გადმოვიდა ავტომობილიდან და გაეგზავნა სერგეევისაკენ. სერგეევმა ესროლა რამოდენიმეჯერ ვოლოდარსკის და მოკლა იგი. მკვლელობის შემდეგ სერგეევმა მოასწრო დამალვა. საღამოს იგი მივიდა სემიონოვის ბინაზე, სადაც გაათია ღამე. მკვლელობის შემდეგ ორი თუ სამი დღე სერგეევი იმალებოდა პეტერბურგში, რის შემდეგაც სემიონოვთან ერთად ისინი გამოგზავნეს მოსკოვში. ვოლოდარსკის მოკვლის მეორე დღეს გამოქვეყნებულ იქნა ციკას განცხადება, სადაც იგი უარყოფდა ესერების პარტიის მკვლელობაში მონაწილეობის მიღებას. სემიონოვი აცხადებს, რომ როგორც მისთვის, ისე ყველა მებრძოლი ამხანაგებისათვის ეს განცხადება საშინელი სილა იყო. მკვლელობის შემდეგ სემიონოვმა ინახულა ციკას რწმუნებული რაბინოვიჩი, რომელმაც განუცხადა მას, რომ მას, სემიონოვს, არ ქონდა უფლება ამ აქტის ჩადენისა, რომ მას უნდა მოეცადა გოცის თანხმობისათვის და წინადადება მისცა სემიონოვს დაუყოვნებლივ წასულიყო პეტროგრადიდან. არ გასულა მცირე ხანი ამის შემდეგ და რაბინოვიჩმა წინადადება მისცა მას გამოსულიყო მინის დივიზიის მიტინგზე და როდესაც მან შეატყო სემიონოვის ყოყმანობას, მან აღნიშნა, რომ ტერორისტული აქტი კარგად ჩატარდა, რომ ყველა კვალი დაფარულია და რომ მას, სემიონოვს დამშვიდებით შეუძლია ილაპარაკოს მიტინგზე.

ბრალდებულები გენდელმანი და ლიხაჩი ერთი საათის განმავლობაში აძლევდენ წვრილმან შეკითხვებს სემიონოვს, რომელზედაც იგი უპასუხებდა.

გოცი თავის ჩვენებაში ამბობს შემდეგს: სემიონოვს იგი ხშირად ხვდებოდა. სხვა შეხვედრათაგან მას ახსოვს ერთი, რომელიც მოხდა ორი კვირით ადრე ვოლოდარსკის მოკვლისა. სემიონოვი შეეკითხა გოცს, ხომ არ შეცვლის ციკა თავის დამოკიდებულებას ტერორისადმი. გოცმა ამაზე უპასუხა, რომ ციკა სდგას თებერვლის დადგენილების პოზიციაზე და წინააღმდეგია ტერორის. ვოლოდარსკის მოკვლის შემდეგ გოცი გაკვირვებული იყო და მოსთხოვა რაბინოვიჩს მოეწყო მისთვის სემიონოვთან შეხვედრა. ამ შეხვედრის დროს სემიონოვმა განუცხადა გოცს, რომ მას ამ საქმესთან არავითარი კავშირი არა აქვს და რომ იგიც პირდაპირ ფაქტის წინაშე დააყენეს. მისთვის ეს აქტი სავსებით მოულოდნელი იყო. სემიონოვმა განუცხადა მას, რომ ერთ-ერთ რაზმელთაგანმა ვოლოდარსკის შეხვედრის დროს ვეღარ მოითმინა და ესროლა მას. რადაქციაში მისულმა გოცმა ყოველივე ეს აცნობა თანამშრომლებს, რის შედეგიც იყო გაზეთ „დელო ნაროდაში“ მოთავსებული გახცხადება.

კრილენკოსა და მეორე ჯგუფის დამცველების შეკითხვების წყალობით ირკვევა მრავალი წინააღმდეგობა გოცის ჩვენებაში. სხვათა შორის მიუხედავად გოცის განცხადებისა, რომ ეს მკვლელობა მოხდა პარტიის ციკას ცნობისა და დასტურის გარეშე, მკვლელები არა თუ დასჯილნი იქნენ, არამედ ისინი პარტიიდანაც კი არ გამოურიცხავთ. ერთად-ერთი, რისი გაკეთებაც გოცმა საჭიროდ დაინახა, იყო მათი მოსკოვში გაგზავნა ყოველგვარი კვალის წასაშლელად.

ჰაგის თათბირი

კრაუდენი. 18 ივლისი (რადიო). ლოიდ ჯორჯმა განაცხადა, რომ ჰაგაში მუშაობის შეწყვეტის გამო, ბრიტანეთის დელეგაცია დაბრუნდება ლონდონში ამ კვირაში.

ჰაგაში.

ნაუენი. 17 ივლისი. (რადიო). სამი ქვე-კომისია იხილავდა იმ მდგომარეობას, რომელიც შექმნა ლიტვინოვის წერილმა. დადგენილ იქნა, რომ ორი ქვე-კომისია დაასრულებს მუშაობას, ხოლო კერძო საკუთრების ქვე-კომისია კი შეიკრიბება დღეს რუსეთის დელეგატებთან ერთად. მომავალში მუშაობის გაგრძელების ზომების შესაძულებლად.

ჰაგის კონფერენციაზე.

მოსკოვი. 18 ივლისი (რადიო) ჰაგიდან 14 ივლისის თარიღით იტყობინებიან: კრედიტების კომისიის სხდომაზე თავმჯდომარემ განაცხადა, რომ შექმნილი მდგომარეობის გამო შეუძლებელია სხდომის გაგრძელება. იუნგმა აღნიშნა, რომ კომისია ვერ დააკმაყოფილა რუსების გეგმამ კრედიტების შესახებ, რომელიც გულისხმობს საბჭოთა მთავრობისათვის კრედიტების მიცემას, რომელსაც სათანადო ნდობას არ უცხადებენ.

ლიტვინოვის სიტყვამ დიდი შთაბეჭდილება მოახდინა. კულუარებში ამბობენ, რომ სიტყვაში აღნიშნული იყო შესაძლებლობანი მოლაპარაკების განგრძობისა. მაგრამ კონფერენციის ბედ-იღბალი წინდაწინ იყო გადაწყვეტილი. ფორმალურად კონფერენცია ჯერ არ დამთავრებულა. გაიმართება სხდომა საერთო რეზოლიუციის მისაღებათ.

— **ლიბერალური ევროპიული პრესა გაკვირვებულია ჰაგის მარცხით. გაზ. „მანჩესტერ გარდენი“ აღნიშნავს, რომ დარჩა ხეპარადობლობა გამოწვეულია რუსეთის წინააღმდეგ წარმოებულ სიცრუის კამპანიის მიერ. რომელიც სწარმოებს 5 წლი განმავლობაში“. შეეხო რა ვალების საკითხს ლიტვინოვმა აღნიშნა, რომ დელეგაცია მზადაა დეტალურად განიხილოს მორატორიუმი. „ჩვენი კითხვები, განაცხადა ლიტვინოვმა, მაინც რჩებოდა უპასუხოდ. ჩვენ „უარი გვითხრეს ინფორმაციის მოცემაზედაც. ჩვენ ვერ ვხედავდით თანაგრძნობის მცირეოდენ სურვილისაც კი. ჩვენ ამიტომ ვამტკიცებთ, რომ ჰაგის კონფერენცია წარმოადგენს ერთი ნაბიჯით უკან დახევას გენუასთან შედარებით. არა რუსულმა კომისიამ ვერ შეუწყო ხელი შემარიგებელ ატმოსფერის შექმნას. და მთელ მუშაობის გეზი შეთანხმების შეუძლებლობისაკენ მიყავდა. ჩვენ მზად ვართ უარი ვსთქვათ კრედიტებზე, მაგრამ მაშინ საჭიროა დაუბრუნდეთ წინანდელ მდგომარეობას—პრეტენზიები წარმოდგენილი იქნება ხელოვნების მიერ. დღევანდელ პირობებში ვალდებულებანი შესრულებულნი იქნებიან მხოლოდ კრედიტების შემდეგ. კრედიტების ნაწილი შეიძლება გადაეცეს გლეხებს და კოოპერატიულ ორგანიზაციებს ამ პირობით თუ რუსეთის მთავრობა არ ჩაერევა ამ საქმეში. მაგრამ ამ საგანზე არ იყო წარმოდგენილი არც ერთი წინადადება. ჩვენ არ ვკისრულობთ პასუხისმგებლობის კონფერენციის უშედეგოთ გათავებაში. ჩვენ აქ მოვედით უფრო მშვიდობიანათ განწყობილნი ვიდრე გენუაზე. ჩვენ მზად ვიყავით გაგვეღო მხვერპლი. ჩვენი ბრალი არ არის თუ შეთანხმებას ვერ მივახწიეთ. ჩვენ დარწმუნებული ვარო, რომ საბჭოთა რუსეთთან გამოვა გამარჯვებული ცხოვრების ეკონომიურად აღდგენისათვის წარმოებულ ბრძოლიდან, დაეყრდნობა რა საკუთარ რესურსებს. მთავრობები მოინანიებენ თავიანთ ჯიუტობას“.

— არა რუსული კომისიის თავმჯდომარემ პატენმა გადასცა ლიტვინოვს განცხადება, რომელიც ხელ მოწერილი იყო ვალების კომისიის თავმჯდომარის მიერ, და აგრეთვე განცხადება, კერძო საკუთრების კომისიის თავმჯდომარისა.

ამ განცხადებებში აღნიშნულია, რომ შექმნილი მდგომარეობის გამო კომისიები საჭიროდ არ ცნობენ განაგრძონ მოლაპარაკება. თავის მხრით ჰატენმა განაცხადა, რომ თუ საბჭოთა რუსეთი მოისურვებს წარმოადგინოს დეკლარაცია, რომელიც შესცვლის წინანდელ დეკლარაციას, მაშინ შესაძლებელი იქნება მოლაპარაკების გაგრძელება.

გოლანდიის პრესა პატენის ამ განცხადებას სთვლის როგორც მითითებას იმაზე, რომ ზოგიერთი დელეგაციები, კერძოდ იტალიის, პოლონეთის და გოლანდიის ყოველივე ზომებს ხმაროობენ, რომ გაგრძელდეს კონფერენციის მუშაობა. გოლანდიის პრესა აღნიშნავს, რომ ინგლისის დელეგაციის შეურიგებელი პოზიცია გაუგებარია. თვით ფრანგები გააკვირა ინგლისელების შეურიგებლობამ. განხეთქილების მთავარ მიზეზად სთვლიან ბელგიელ გრიმს.

მოსკოვი. 18 ივლისი (რადიო). საფრანგეთის პრესა დამშვიდებით აღნიშნავს ჰაგის კონფერენციის მისაღებელ დასასრულს. „მატენი“ ეხლამება საღი აზროვნების გამარჯვებას. გაზეთის აზრით საფრანგეთმა დაამტკიცა, რომ შეუძლებელია კომპრომისი საბჭოთა რუსეთთან და რომ ევროპის აღდგენა უნდა დაიწყოს არა აღმოსავლეთიდან, არამედ დასავლეთიდან.

კაპიტალიზმის სამეფოებში

კიდევ ფაშისტები.

ნაუენი. 17 ივლისი (რადიო). ფაშისტები აცხადებენ, რომ რადგანაც მთავრობას არ სურს დაეჭიროს განსაზღვრული პოზიცია, მათ თავის მოვალეობათ მიაჩნიათ საქმეში ჩაერიონ. ყოველ შემთხვევაში მდგომარეობა კრიტიკულია. რამოდენიმე ათას შეიარაღებულ ფაშისტს უკავიათ ქალაქის საზოგადოებრივი დაწესებულებანი და მოითხოვენ ადმინისტრაციის გადაყენებას. მთავრობა ჯერ ჯერობით იღებს ზომებს მხოლოდ ექსცესების თავიდან აცილებლად—განსაკუთრებით კრემონში რომელიც უკავია შეიარაღებულ ფაშისტებს, რიცხვით 3000 კაცს დეპუტატ ვარინაცის მეთაურობით. სოციალისტური გაზეთების მტკიცე ტონმა უფრო გააბრაზა ფაშისტები და დაიჩქარა მათ მიერ ქალაქის დაპყრობა. რამოდენიმე რაზმით მათ მოახდინეს თავდასხმა შრომის პალატის კომუნისტურ კოოპერატივებზე და ადგილობრივი კომუნისტური გაზეთის სტამბაზე; მათ აგრეთვე წაუკიდეს ცეცხლი, პარლამენტის ორი წევრის მაჯლიანისა და ჯარიბოტის სახლებს. ეს უკანასკნელნი იყვნენ ლიდერები კათოლიკე-სოციალისტებისა და ახლა კი კომუნისტები არიან. როდესაც ეს ამბები შეიტყო პარლამენტმა, პარლამენტის სხდომაზე მრავალი ინციდენტი მოხდა. მაჯლიონინმ შეიტანა წინადადება, რომელიც თუ მას მიიღებდა პარლამენტი, გამოიწვევდა კაბინეტის გადადგომას. პარლამენტის თავმჯდომარემ მოახერხა ამ კრიზისის თავიდან აცილება მით, რომ გადასდვა სხდომა შემდეგისათვის.

ზემო-სილეზიაში.

ნაუენი. 17 ივლისი (რადიო). მთავრობის თავმჯდომარემ ოპპელნეში გამოუშვა მოწოდება, რომელშიც იგი წინადადებას აძლევს მცხოვრებლებს ნებაყოფლობით ჩააბარონ იარაღი 15 აგვისტომდე.

კრიზისი პოლონეთში.

ნაუენი. 17 ივლისი (რადიო). მიუხედავათ იმისა, რომ არ ყოფილა ფორმალური მიწვევა რესპუბლიკის მეთაურის მხრივ, კორფანტი მაინც შეუდგა პრემიერის თანამდებობის აღსრულებას. ყოველგვარი წინადადება თანამშრომლობის შესახებ მის მიერ უარყოფილ იქნა. ვარშავის გაზეთები ფიქრობენ, რომ კორფანტის ინციდენტი ამ მოკლე ხანში ამოწურული იქნება.

ფრანგები ბალტიაში.

ნაუენი. 17 ივლისი (რადიო). საფრანგეთის ესკადრა დაიწყებს სადარაჯო სამსახურს ბალტიის ზღვაში აგვისტოს მეორე ნახევარში, როდესაც დაიწყება მემელ-ლიბავა-რიგა-რეველ და დანციგის რეისები.

ირლანდიაში

ნაუენი. 17 ივლისი (რადიო). ირლანდიის სხვადასხვა იმ ადგილებში, სადაც მცხოვრებლები რესპუბლიკანელებს იცავენ, ბრძოლა კვლავ გრძელდება.

ბრიტანეთის დელეგაციის გამგზავრება.

კრაუდენი. 18 ივლისი (რადიო). ლოიდ-ჯორჯმა განაცხადა, რომ ვინაიდან ჰაგაში მუშაობა შეწყდა, ბრიტანეთის დელეგაცია დაბრუნდება ლონდონში ამ კვირაში.

სოციალისტების ბანკეტი პარიზში.

ბორდო. 18 ივლისი (რადიო). პარიზის, ინგლისის, საფრანგეთისა და ბელგიის სოციალისტების ბანკეტზე, სემბამ განაცხადა, რომ აუცილებლად საჭიროა სოციალისტების მჭიდროთ შეკავშირება გერმანიის დემოკრატების დასაცავად. თუ იმპერიალიზმი და მონარქიზმი კვლავ გამეფდა გერმანიაში, მაშინ მომავალში კონფლიქტების ხშირად მოხდენა ყოველ ექვს გარეშე იქნება, ევროპის ბედს სწყვეტენ არა საფრანგეთი, ინგლისი და რუსეთი, არამედ გერმანია.

ანგორის ახალი სამინისტრო.

ბორდო. 18 ივლისი (რადიო). გაზეთ „ტაიმსის“ ცნობით, ანგორაში ახალი სამინისტრო შესდგა რაუფ ბეის თავმჯდომარეობით, რომელიც არის „გაერთიანებისა და პროგრესის“ კომიტეტის წევრი. იუსუფ-ქემალ ბეი რჩება გარეშე საქმეთა მინისტრად. მთავარ შტაბის უფროსად დანიშნულია—ფეზი-ფაშა, სამხედრო მინისტრად ქიაზიმ ბეი.

იტალიის პარლამენტში.

ბორდო. 18 ივლისი (რადიო). დღეს ფაქტამ პარლამენტში გააკეთა განცხადება შემოსულ შეკითხვების შესახებ. უმრავლესობის ჯგუფი, პრემიერის განცხადების შემდეგ, მოითხოვს სხდომის შეწყვეტას შექმნილი მდგომარეობის განსახილველად.

ვანდერველდე პოლიტიკური მდგომარეობის შესახებ.

ბორდო. 18 ივლისი (რადიო). ვანდერველდემ განაცხადა, რომ იგი ვერ ხედავს საჭიროებას გერმანიის ვალების შემცირებისას, რადგანაც იგი ზიანს მიაყენებს იმ აღორძინების საქმეს, რომელსაც „სამართლიანობა“ მოითხოვს. სასურველია საერთაშორისო სესხის საქმის მოგვარება, გაუქმება საერთაშორისო ვალებისა და შეთანხმებული მუშაობა ყველა სოციალ-დემოკრატებისა, საერთაშორისო საბოლოო აღორძინების მიზნისათვის. გერმანიის ფლოტის განადგურებამ ზღვაზე ბრძანებლობის შემდეგ არ უნდა გაგვხადოს ეგოისტებათ.

ერთა ლიგაში.

ბორდო. 18 ივლისი (რადიო). ერთა ლიგის საბჭოს სხდომაზე ლონდონში განიხილავენ ოსმალეთიდან, ქალებისა და ბავშვების გადმოსახლებისა და ოპიუმით ვაჭრობის საკითხს.

კომინტერნის აღმასკომის მოწოდება გერმანიის პროლეტარიატისადმი

ამხანაგო მუშებო და მუშა-ქალებო!

სოციალ-დემოკრატიის ბამყიდველობის ნაყოფი.

გერმანიის სოციალ- დემოკრატია დღეს იმასვე იმკის, რაც თვით მან დათესა. მან პირწმინდათ გასცა 1918 წლის ნოემბერში დაარსებული საბჭოთა რესპუბლიკა გერმანიის, ბურჟუაზიას და იმპერატორის ოფიცრობისა და გერმანიის ბურჟუაზიის დახმარებით გადააქცია იგი ოქროს ტომარის რესპუბლიკათ. გერმანიის სოციალ-დემოკრატიის მხსნელნი განსაცდელის დროს,—მონარქისტული ოფიცრობა და მონარქისტული დემოკრატია, გახდენ მდგომარეობის მბრძანებელნი გერმანიაში. შევიდა რა კოალიციაში ბურჟუასთან, გერმანიის სოც.-დემოკრატიამ დაზოგა კაპიტალი და მთელი სიმძიმე და ტანჯვა კისერზე მოახვია მუშებს, მოსამსახურეებს და წვრილ ბურჟუაზიას. ამით მან წვრილ ბურჟუაზიის ფართო მასები ხელში მისცა მონარქისტების, რომელნიც მათ პირდებოდენ მონარქიის ყოველგვარ სიმშვენიერეს. ამ ჟამად მონარქისტული საფრთხე გერმანიაში ემუქრება არა მარტო რესპუბლიკას, არამედ დემოკრატ მინისტრების სიცოცხლესაც. რევოლიუციონური პროლეტარიატის მეთაურები, რომელთაც გაუკაფეს გზა მონარქისტულ ბანდიტებს, თვით გახდენ მათი მსხვერპლი. თქვენ ბუშებო და მუშა ქალებო, ერთად დარაზმულებმა მოიგერიეთ ეს მონარქისტული საფრთხე, რასაკვირველია, არა ბურჟუაზიული რესპუბლიკისადმი სიყვარულის გამო, რომელიც თქვენთვის იყო დედინაცვალი, არამედ ხხოლოდ იმ შეგნების მიხედვით, რომ მონარქიის აღდგენა, სავსებით ჩაუგდებდა ხელში გერმანიის პროლეტარიატს კაპიტალისტებსა და იუნკერებს, ოეაქციონულ ბიუროკრატიას და სამხედრო წოდებას, რომელიც კულავ დაუწყებდა გერმანიის ხალხს სისხლისგან დაცლას გერმანიის გამოცოცხლებული იმპერიალიზმის სასახელოდ.

ბრძოლა პირველ ეტაპზე.

გერმანიის კომუნისტურ პარტიას არ ახელმძღვანელებს ნაზი გრძნობები ბურჟუაზიული დემოკრატიის მიმართ, რომელშიც იგი ვერ ხედავს მუშათა კლასის ხსნანსა და ვერც სოციალიზმისაკენ მიმავალ პირდაპირ გზას. მაგრამ მიუხედავათ ამისა, კომუნისტური პარტია საესებითა და მთლიანად ჩადგა გერმანიის პროლეტარიატის რიგებში. მან შეგნებულად შეხლუდა თავის მოთხოვნილებები. მან გაიხადა ბრძოლის ობიექტად ხხოლოდ ის, რაც ორივე სოციალ დემოკრატიულმა პარტიამ და ა. დ. გ. ბ.-ს. (სრულიად გერმანიის გაერთიანებული პროფ-კავშირები) და ა. ფ. ა.-ს (მუშათა თავისუფალი კავშირი) ბიუროკრატიამ წამოაყენა, როგორც მინიმალური მოთხოვნილება, რაც ნაკარნახევი იყო მუშათა კლასის ინტერესების დაცვით. ეს მან ჩაიდინა იმ მტკიცე რწმენით, რომ მუშათა კლასი დადგებოდა რა ამ არა საკმარისი მოთხოვნილებათა შესრულებისათვის გადაჭრითი ბრძოლის გზაზე, იგი თვით ამ ბრძოლის პროცესში შეიგნებდა, რომ ეს მოთხოვნილებანი საკმარისნი და დამაკმაყოფილებელნი არ არიან და განაგრძობდა ბრძოლას ერთიანი ფრონტის შესაქმნელად. კომუნისტური ინტერნაციონალი სავსებით იწონებს გერმანიის კომუნისტური პარტიის ამ ტაქტიკას. ასეთ გადამჭრელ მომენტებში ლაპარაკი იმაზე კი არ უნდა იყოს, რომ გავაზვიადოთ მოთხოვნილებები, არამედ იმიზე, რომ გავაფართოვოთ და მტკიცე ნიადაგზე დავაყენოთ ეს ბრძოლა.

ისევ გზა-ჯვარედინზე.

ამხანაგო მუშებო და მუშა ქალებო! თქვენ ისევ გზა ჯვარედინზე დგეხართ, ესევე, როგორც კაპის შეთქმულების შემდეგ, ორივე სოციალ-დემოკრატიულმა პარტიამ და ა. დ. ბ. გ. ბიუროკრატიამ უღალატეს თავის მოთხოვნილებებს, ისევე დღესაც სოციალ-დემოკრატიულ პარტიები და კავშირების ბიუროკრატია ემზადებიან მახვილი ჩასცენ ერთიანი პროლეტარული ფრონტის იდეას. გერმანიის სოც.-დემოკრატიული პარტია სრულებითაც არ ფიქრობს დაიცვას თავისი მოთხოვნილებები ბურჟუაზიული პარტიების წინააღმდეგ, რომელიც მონაწილეობას იღებენ კოალიციაში. მათი საკუთარი წერილებიდან სჩანს, რომ მას დემოკრატიული მუშათა წრეების უფრო მეტად ეშინიათ, ვინემ ბურჟუაზიული პოლიტიკოსებისა და მონარქისტებისა. და ამიტომ იგი ისე სცდილობს დაკმაყოფილდეს ბრძოლით პარლამენტის კედლებში და არ შეეხოს დემოკრატიული პარტიების მანკირებს, ეუნკრებს და ცენტრის პარტიის ფაბრიკანტებს.

გერმანიის დამოუკიდებელი სოციალ-დემოკრატიული პარტია, რომელიც სამი წლის განმავლობაში გულში ხელს იცემდა და რომელიც ფიცსა სდებდა არავითარ შემთხვევაში არ შესულიყო მთავრობის კოალიციაში ბურჟუაზიასთან ერთად; რომელიც სასტიკად ილაშქრებდა მეუშრავლესე სოციალ-დემოკრატიის წინააღმდეგ მათი მთავრობის კოალიციაში მონაწილეობის გამო, დღეს რესპუბლიკის ხსნას ხედავს დემოკრატებთან და ცენტრთან კოალიციაში, ე. ი. დენბურგთან, მელხიორთან, ვარბურგთან და ტინესთან.

იმ შემთხვევაში თუ იგი შევა მთავრობაში, ეს იმის მომასწავებელი იქნება, რომ სოც.-დემოკრატიის მეთაურები დაშლიან ქვევიდან დაწყებულ შენებას პროლეტარული ფრონტისას, ვინაიდან სრულიად აშკარაა, რომ გერმანიის კომუნისტური პარტია, რომელიც თქვენთან დაკავშირებულია სოლიდარობის მტკიცე კავშირით, პროლეტარები, მიუხედავათ თქვენი პარტიული რწმენისა, არავითარ შემთხვევაში არ ყოფა შეთანხმებაზე დემოკრატიულ ბანკირებთან, ტენტრის წვრილ ბურჟუაზიულ პოლიტიკანებთან და მსხვილი მრეწველობის წარმომადგენლებთან. იგი ვერ ჩაიდენდა ამას მაშინაც კი, რომ შეეხლუდა თავისი ბრძოლის მიზნები იმ მოთხოვნილებითაც, რომელიც წამოაყენა ა. დ. ბ. გ. და სოც.-დემოკრატიულმა პარტიებმა. სასაცილო იქნებოდა იმის ფიქრი, რომ ბურჟუაზიული კოალიციონური მთავრობა დააკმაყოფილებდა ამ მოთხოვნილებებს. ცენტრის დემოკრატიულმა პრესამ უკვე გახგაში ასტეხა დემოსტრაციებისა და მუშათა კომიტეტების წინააღმდეგ, რომელნიც თქვენ მოაწყვეთ პროვინციის სხვადასხვა ადგილებში, კავშირებისა და მუშათა სამივე პარტიის მოთხოვნილებათა ცხოვრებაში გასატარებლად.

არ მისცეთ საშვალება ერთიანი ფრონტის ჩაშლისა.

კომუნისტური პარტია გერმანიისა მომავალშიც სოლიდარული იქნება თქვენთან თქვენს ბრძოლაში ბურჟუაზიული და მონარქისტული საფრთხის წინააღმდეგ. მაგრამ რომ ბრძოლა არ იქნეს ტყუილ-უბრალო და უნაყოფო, თქვენ, მუშებო, რომელნიც მისდევთ სოც.-დემოკრატიის უმრავლესობას, დამოუკიდებლებს და კავშირებს, უნდა იღონოთ ყველაფერი რაც შეიძლება რომ ხელი შეუშალოთ ერთიანი პროლეტარული ფრონტის საქმის ჩაშლას, რომელსაც ღღეს ამზადებენ პროფ-კავშირებისა და სოც.-დემოკრატიული პარტიების წინააღმდეგ. არა ბურჟუაზიასთან კოალიცია, რომელიც სავსებით, მოელი შემადგენლობით, დღეს გაჟღენთილია მონარქიზმის ზნისმით, არამედ ერთიანი პროლეტარული ფრონტი—აი რესპუბლიკის ხსნა, აი ის გზა, რომლითაც ბურჟუაზიულ დემოკრატიას შეუძლია მივიდეს პროლეტარულ დემოკრატიასთან.

გერმანიის კომუნისტებო! თქვენ ყოველთვის ფეხდაფეხ მიდიოდით თქვენ კლასიურ ამხანაგებთან, არ დაშალოთ რიგები და ყოველი ღონე იხმარეთ იმისათვის, რომ მათ მომავალში თქვენთან ხელი-ხელ ჩაკიდებული განაგრძონ ბრძოლა.

ხელი შეუშალეთ სოც.-დემოკრატიას გადვიდეს წინანდელ ჩვეულებებზე, რეაქციასთან სიტყვიერი ბრძოლიდან, პროლეტარიატის რევოლიუციონურ ავანგარდთან ბრძოლაზე.

დაუმტკიცეთ სოც.-დემოკრატიას და დარაზმულ მუშებს, რომ თუ ისინი ამ ჟამადაც ნებას მისცემენ თავის მეთაურებს ჩაშალონ ერთიანი ფრონტის იდეა, ისინი ამით გზას გაუკაფავენ მონარქიზმის სიბოლოო გამარჯვებას. რეაქცია სპეკულიაციას ეწევა მუშათა კლასის შორის შინაური ბრძოლის განახლებაზე იმისათვის, რომ თავისი თავი დაიხსნას სახრჩობელადან და შემდეგ თვით პროლეტარიატი აიყვანოს ამ სახრჩობელაზე.

გერმანიის პროლეტარიატო! **მოიგერიეთ რეაქცია ერთიანი ფრონტით; ძირს ბურჟუაზიული კოალიციონური მთავრობა; გაუმარჯოს ბრძოლას მუშური მთავრობისათვის, რომელიც არის იარაღი მონარქიული რეაქციის განადგურებისა.**

კომინტერნის აღმასკომი

მოსკოვი.

8 ივნისი 1922 წელი.

ამხ. კამოს ხსოვნას

ტფილისის ქალაქის საგზაოს პლენუმები

(17 ივლისის ხ-დომა)

(დასასრული. იხ. „კომ.“ № 163)

ამხ. ორახელაშვილის სიტყვა.

ამხანაგებო! როდესაც მთელი ქვეყანა, ძველი, დახავსებული ქვეყანა, ბურჟუაზიებს ევროპის აღმოსავლეთს, სადაც იქმნება ახალი ცხოვრება პროლეტარიატისა, იმ დროს, როდესაც ბურჟუაზიებს გავხდით ძლევა მოსილი ძალა, ეფიქრებინ ის კაცი, რომელმაც მთელი თავისი სიცოცხლე შეესწირა მშრომელთა განთავისუფლების საქმეს, გადაეცემა ასე მოულოდნელად დაცემული...

ეს ის რაც მასში იყო გარდამავალი, ბურჟუაზიური, გაქრა, მაგრამ, რაც მას ეკუთვნოდა, ბრძოლაში, დარჩა ამ შევა, როგორც ორგანიული ნაწილი, იმ შენობაში, რომელსაც პროლეტარიატის ცხელ სიმაგრე ეწოდება. ამ მხრივ ამხ. კამო უკვდავია. ეს რევოლიუციამ მოგვცა აუარებელი ფაქტი გმირებისა, რომელნიც იბრძოდნენ და იხოცებოდნენ სამოქალაქო ომის ასპარეზზე. როგორც რუსეთის ფედერაციაში, ისე კავკასიაში. მაგრამ ამხ. კამო იყო ჩვენ ბელადი და ჩვენ იგი კარგათ გავიცანით, ჩვენ იგი ვერ დავიფასეთ და ვერც თვითონ არ ეძებდა ჩვენ შეფასებას. ახლა, როდესაც მისი ცხედარი დასვენებულია პროფ. კავშირების შენობაში, ჩვენ უნდა შეუდგეთ ამ შეფასებას და თვალს ვადევნებთ რა წარსულს უნდა ვასოქვათ, რომ ჩვენ რიგებში ასეთი მებრძოლები არ არიან.

შეიძლება მაშინ, როდესაც ვნებადღელვა დაწყნარდება, ჩვენ მოვნათ დიად ადამიანებს, მაგრამ ისინი კი, როგორც კამო იყო, რომელიც მთელი სიცოცხლე ბრძოლაში ატარა, ჩვენ ვეღარ შევხვდებით.

ამხ. კამო არ იყო მეცნიერი. შეიძლება და ალბათ მას არ წაუკითხავს ერი, მაგრამ მან მთელი თავისი ინსტინქტებით იცოდა მარქსიზმი, რომელიც იპყრობს რა მსმენელს, ხდება მატერიალურ ძალათ.

ეგი იყო რევოლიუციის მანქანა, ისი მექანიკოსი. ეგი იყო მასში ბოლამდე, რასაც იმუშავებდენ და ბოლოს ... ეგ ... ამ ... ...

კინო თეატრებში.

სოლეი (ყოფ. რეგ. მხატვრული).
არფასტო. ვეიგამბა.
ეთერი (ოპერის ბაღი) კინო დრამა ოთხი. ნიღაბი თეთრი კბილებით.
მუშათა ძალის მოძრაობა. თბილისის შრომის ბირჟამ 17 ივლისს აღნუსხა 1266 გამოცხადება, რომლიდანაც 653 მამაკ. და 613 დედაკაცი.

კიდევ ჩაეწერა 61 უმუშევარი მათ შორის 31 მამაკ და 30 ქალი. მოთხოვნილება მუშა ხელზე შემოვიდა 32 და სამუშაოზე გაგზავნილია 36 სული მათ შორის 25 მამაკაცი და 11 ქალი.

საქართველოს ეკონომიური ცხოვრება

სახალხო სასურსათო კომისარიატში

რამდენად დაჯდა სასურსათო გადასახადი.

სახალხო სასურსათო კომისარიატმა უკვე ცნობაში მოიყვანა ყველა ის ხარჯი, რომელიც გაწეულია სასურსათო გადასახადის მოგროვებაზე და ამ გადასახადთან დაკავშირებულ ყველა სამუშაოზე. საშუალოდ საქართველოს 11 მაზრაში ხარჯი ყურის—7,1 პროც. იმ პროდუქტების ღირებულებისას, რომელიც წარსულ კამპანიის დროს იქნა მოგროვილი.

—

ფართლეული მოსკოვიდან.

სახალხო სასურსათო კომისარიატმა ამ დღეებში კვლავ მიიღო მოსკოვიდან ექვსი ვაგონი ფართლეული და სხვა საქონელი. ფართლეული უკვე შეფასებულია და ღღეიდან გაიყიდება კომისარიატის ფართლეულის მაღაზიაში სასახლის ქუჩაზე.

—

საქონლის გამოტანის ნებართვანი.

სახალხო სასურსათო კომისარიატმა საჭიროდ სცნო, ბათომის დამამზადებელ-საკომისიო კანტორას უფლება მისცეს საქონლის გატანის ნებართვების გაცემისა. საჭირო ინსტრუქციები კანტორას ამ დღეებში გაეგზავნება.

—

სასურსათო გადასახადი.

სახალხო სასურსათო კომისარიატმა ყველა სამაზრო სამეულებს საგანგებო ცირკულიარი დაუგზავნა, რომლითაც მათ ევალებათ, მიიღონ ყოველგვარი ზომები სასურსათო გადასახადის სწრაფად, წარმატებით და უმტკივნეულოდ ჩასატარებლად. ამ ცირკულიარის ძალით სამეულები ყოველ მხრივ უნდა ეცადნონ, რომ რაც შეიძლება მეტი ხორბლეული შეკრიბონ და ერიდნონ სიმნდის აკრეფას, სადაც კი ეს შესაძლებელია. ხორბლეულის აკრეფა სახალხო სასურსათო კომისარიატს შეძლებას მისცემს, სასურსათო გადასახადის კამპანია ადრე დაასრულოს, რაიც მეტად შეამცირებს ხარჯებს და ამასთანავე თვით გლეხებსაც მისცემს საშუალებას, რომ გადასახადის გასტუმრების შემდეგ როგორც სურთ ისე მოიხმარონ ზედმეტი პროდუქტები. სამეულები აგრეთვე უნდა ეცადნენ, რომ გადასახადი აკრეფილ იქმნას ნატურით და მხოლოდ განსაკუთრებულს შემთხვევაში იქმნეს დაშვებული გადასახადის შეცვლა ფულის ეკვივალენტით. სამაზრო სასურსათო კომისრებს არავითარს შემთხვევაში არ აქვთ უფლება, რომ გადასახადის ეკვივალენტად მიღებული ფული, რომელსაც თავისი სპეციალური და გარკვეული დანიშნულება აქვს, რაიმე საქმეზე დახარჯონ. ეს ფული მიღების უმალ შეტანილ უნდა იქმნას ადგილობრივს ხაზინებში სახალხო სასურსათო კომისარიატის მიმდინარე ანგარიშზე. სასურსათო კომისრებმა ყოველ კვირა უნდა აცნობონ ხოლმე სახალხო სასურსათო კომისარიატს, თუ რამდენი ფული შემოვიდა და რამდენი ფუთის ხორბლის ნაცვლად. სამეურნეო მდგომარეობაზე გადასვლის დროს ხარჯები იმდენად არ უნდა იქმნას შემცირებული, რომ ამან ხელი შეუშალოს გადასახადის წარმატებით შეგროვებას. მიმღები პუნქტები მაზრაში იმდენი უნდა დარჩეს და ისე უნდა იყოს განაწილებული, რომ გლეხებს არ გაუჭირდეთ იქ გადასახადის მიტანა.

—

სასურსათო გადასახადის ნარჩენის შეგროვება.

სახალხო სასურსათო კომისარიატმა იმ დეკრეტის № 7 განსახორციელებლად, რომელიც შარშანდელ სასურსათო გადასახადის ნარჩენის შეგროვებას შეეხება, სამაზრო სამეულებს საგანგებო ინსტრუქცია დაუგზავნა. თანახმად ამ ინსტრუქციისა ნარჩენის გადახდევინებას, აგრეთვე იმისგან სრულ, ან ნაწილობრივს განთავისუფლებას აწარმოებენ სამაზრო სასურსათო სამეულები. სამეულები მოვალენი არიან, მიიღონ ზომები, რომ დარჩენილ გადასახადის მოკრეფის წინასწარი მუშაობა თავის დროზე დამთავრდეს იმ ანგარიშით, რომ 1922—1923 სასოფლო სამეურნეო წლის სასურსათო გადასახადის აკრეფასთან ერთად შესაძლებელი გახდეს დარჩენილ გადასახადის აკრეფაც. სოფლელთა უღარიბეს ნაწილს დარჩენილ გადასახადის აკრეფის დროს ყოველგვარი შეღავათი უნდა მიეცეს, ხოლო შეძლებულთ და ჩარჩებს გადასახადი სრულად უნდა გადახდეთ. ერთის პროდუქტების შეცვლა მეორეთი, აგრეთვე შეცვლა ფულის ეკვივალენტით იმავე წესით უნდა სწარმოებდეს, რომელიც დაწესებულია მიმდინარე წლის სასურსათო გადასახადისათვის.

ეკონომიური გიულეტანი

თბილისის ბირჟა.

თბილისი. 18 ივლისი. თბილისის სავაჭრო სავალიუტო ბირჟის ბიულეტენი 17 ივლისისათვის: ოქროს 10 მანეთიანი—1,000,000, ოსმალური ლირა 160,000, გირვ. სტერლინგი—1,000,000, დოლარი—240,000.

ბაქოს ბირჟა.

ბაქო. 13 ივლისი. ბაქოს ბირჟის ოფიციალური ბიულეტენი.

	11 ივლისი	12 ივლისი
დოლარი	5,000,000	5,100,000
გ. სტერლინ.	22,800,000	23,000,000
ფრანგ. ფრანკი.	460,000	460,000
იტალ. ლირა	250,000	250,000
ოსმალური ქაღ. ლირა	3,700,000	3,650,000
გერმანული მარკა	15,000	15,000
რუს. ჩვეულებრივ.	98	97
„ 1922 წ. (შემოკ 100 ათასამდე)	98	97
„ „ (100 ათ. ზევით)	98	97
„ „ 10 მილ. ვალდებ.	98	97
შემოკლ ვალდ. 5,000 და 10,000 მ.	98	98
ქართული	2,400	2,400
500 მ. რომ. შეკვრა.	1,150,000	1,150,000
1000 მ. კერენ.	350,000	350,000
ოქროს თუმნიანი	24,200,000	24,000,000
ოსმალური ოქროს ლირა	18,800,000	19,200,000
ოქროს ნატ. 56 სამინჯო	5,000,000	5,000,000
თუმანი	3,600,000	3,500,000
ოქროს მანეთიანი	1,225,000	1,250,000
მანეთის წვრილი ვერცხლი	500,000	500,000

განწყობილება მოდუნებულია

ერევანის ბირჟა.

ერევანი 17 ივლისი (რადიო). ოქროს თუმნიანი—45,000,000 სომხური ფულის ნიშნებით. ოქროს ლირა—40,000,000. ქაღ ლირა 5,000,000. დოლარი—9,000,000. განწყოფილება მოდუნებულია. იტყობა როგორც ვალიუტის ისე საქონელის ფასის დაცემა.

პარიზის ბირჟა

პარიზი. 18 ივლისი. (რადიო). დახურდავება 17 ივლისისათვის. ლონდონი—53,825 ნიუ-იორკი—12,1150. გერმანია—2,725, ბელგია—94,70. ჰოლანდია—468. ისპანია—55,40. შვეიცარია—232,25. რენტა 3 პროც. 57,35, 4 პროც.—1918 წ.—60,70. 5 პროც. 1915 წ. 1916—74,20. 5 პროცენტი 1920 წ.—89,65. ოტომანური ბანკი—733, ოტომანური თამბაქო—860. ნაციონალური კრედიტი - 1919 წ. 469. 1920 წ. 432. ინდო-ჩინეთის ბანკი—2649. ჩინეთის 5 პროცენტიანი სესხი—1913 წ.—757. ტოკიო-მარსელი—17 ივლისს ბრინჯი 76. კრახმალი 160. გვარ, 17 ივლისი. ბომბა ივლისში 351. აგვისტოში 351, სექტემბერში 352.

ლონდონის ბირჟა.

ლონდონი. 17 ივლისი (რადიო). პარიზი—53,85. ნიუ-იორკი—4,445. ბრიუსელი — 57,85. ამსტერდამი—11,47. ბერლინი—2020. მილანი—97 ნახევარი. სტოკჰოლგი 17,145. ვენნა — 23,155. მადრიდი—28,7. ხრისტიანია—26,85. კოპენჰაგენი—20,665. ვენა—120,000. პრაგა—225. ჰელსინგფორსი—207 ნახევარი. ლისაბონი—4. რიო-დე-ჟანეირო—7 და ექვსი მერვედი. შანხაი—3 შილ. 6 პენსი 1 ფარტ. ბომბეი 1 შილ. 3 პენსი 43 | 64. ვერცხლი—35 ნახევარი.

წარმოებითი პროფკავშირებში

ბეჭდვ. წარმ. მუშების კრება.

მიუხედავად იმისა, რომ კვირას, 12 ივლისს, მოწვეული ბეჭდვითი წარმოების მუშები მლომად იყვნენ გამოცხადებული, კრება მაინც გადადებული იქნა ხუთშაბათს, 10 ივლისისათვის, ამ დღეს ხსნებული დარგის მუშები კრებას დაესწრო.

კრების პრეზიდიუმში ერთხმად არჩეულ იქნენ ამხ. ბოლქვაძე, ივშვილი და სხვ.

გაიხსნა თუ არა კრება, ამხ. ელიავამ სრულიად გარკვეულად დაუხასიათა იქ დამსწრე მუშებს გერმანიის მდგომარეობა. ამხ. ელიავა მჭურვალე ტაშით იქნა დაჯილდოებული.

ამის შემდეგ ბეჭდვ. წარმ. პროფკავშირის პასუხისგმებელ მდივანმა ამხ. ბებერაშვილმა გააკეთა მოხსენება საკმაოდ დაარწმუნა იქ დამსწრე მუშები თავის პროფკავშირის გამგეობის ენერგიული მუშაობაში და ესეც როგორც პირველი, ხანგრძლივი ტაშით დაჯილდოებული იქნა დამსწრეებისაგან.

პოლიგრაფიული გაერთიანების სახელით გამოდის ამხ. ხარაზიანი.

კრება თავის დროზე გადადის ბეჭდვითი მუშების პროფკავშირთა ყრილობის დელეგატების არჩევნებზედ; ასარჩევი იყო 47 დელეგატი. სია წამოყენებული კომუნისტებისაგან ერთხმად იქნა მიღებული ხანგრძლივი ტაშისცემით. მეორე მიმდინარეობამ სრულიად უმნიშვნელო ხმები მიიღეს, სულ 20 ხმა.

დასასრულ კრებამ იმღერა ინტერნაციონალი და დაიშალა.

—

საქართველოს ფოსტა-ტელეგრაფის, ტელეფონის და რადიო ტელეგრაფის მუშა მოსამსახურეთა მეორე ყრილობა და მისი მიზნები.

საქართველოს პროფკავშირთა საბჭოს დადგენილებით დანიშნულია საქართველოს ფოსტა-ტელეგრაფის, ტელეფონის და რადიოს მუშა-მოსამსახურეების მე 2 ყრილობა 4 აგვისტოს. მთელ საქართველოს მასშტაბით დღეს სწარმოებს დელეგატთა აგჩევნები, ცენტრალურ გამგეობის პრეზიდიუმს ატყობინებენ, რომ ყრილობაზე 70—75 პროცენტ. კომუნისტებს ირჩევენ.

2 წლის წინად კავშირი მენშევიკ-ფედერალისტთა ბუდე იყო, დღეს აშკარაა მთელი ფოსტა-ტელეგრაფის მოსამსახურეები დარწმუნებული არიან რომ მხოლოდ და მხოლოდ მისი დამცველია საბჭოთა რესპუბლიკა და კომუნისტური პარტია,

მე ვფიქრობ, რომ ეს მეორე ყრილობა იმ დეფექტებს, რაც პირველმა დაუშვა გამოასწორებს. როგორც გამოქვეყნებულია, ყრილობის დღის წესრიგში არის შემდეგი საკითხები:

1) მოხსენება მომენტზე.

2) მოხსენება პრეზიდიუმის მოქმედებაზე.

3) პროფშუაობის ახალი მეთოდები ორგანიზაციულ სატარიფო და ეკონომიურ დარგში.

4) კულტურული მუშაობა. შრომის დაცვა, ამხანაგების დაზღვევა, პენსიის მიცემა დამსახურებულ ამხანაგებზე. ადმინისტრაციის მოქმედება და სხვა. აუცილებელი საჭიროა წინასწარ დელეგატების მიერ დღის წესრიგის გადათვალიერება და ამა თუ იმ განყოფილების უმოქმედობაზე საღი კრიტიკით გამოსვლა, რომელმაც უნდა შთაბეროს პროლეტარული სული საქართველოს ფოსტა ტელეგრაფის და რადიო მუშა-მოსამსახურეების უმაღლეს ორგანოს, ცენტრალურ გამგეობას.

ყრილობამ უნდა გაარჩიოს და შესაფერისად უნდა გადასჭრას მთელი რიგი მეტად მნიშვნელოვანი ამოცანებისა და სხვა კითხვათა შორის ამიერ-კავკასიის ფარგლებში გაერთიანების საკითხიც, რომელიც მთელი სიგრძე სიგანით წამოჭრილია დღეს საქართ. ფოსტა ტელეგრ., ტელეფონ. და რადიო მუშა მოსამსახურეების წინაშე. ყრილობამ ყოველ მხრივ უნდა აწონ დაწონოს, გაარჩიოს თავისი შესედულება, გამოიტანოს გადაწყვეტილება, უნდა აღნიშნოს ყველა დაშვებული შეცდომები და საერთო ჯამი გაუკეთოსმთელ 10—11 თვის განმავლობაში განყოფილების გამგეების მიერ წარმოებულ მუშაობას.

დღევანდელ პირობებში სულ სხვა რიგად სდგას საკითხი ყრილობის წინაშე, ვიდრე ეს მენშევიკების დროს, როდესაც ჩვენი მუშაობა იქითკენ იყო მიმართული, რომ ხელი შეგვშალა, მენშევიკების მოღალატური მუშაობისათვის.

დღეს კი სულ სხვაფერ სდგას საკითხი, ახლა აღმშენებლობა გვმართებს და მისი შესაფერი ფორმების გამოძებნა მეორე ყრილობის საქმეა.

ჯ. ბერძენიშვილი.

პროვინციაში

საბტრედია.

საზეიმო ღღე იყო პარასკევი, 7 ივლისი საბტრედიისათვის. გამოცხადებული იყო—ამ ღღეს ჩამოვა ამხ. **ბუდუ მდივანი.** პარტიული ამხანაგები შესაფერათ ემზადებოდენ მის შესახვედრათ... დილის ათი საათია. მოვიდა მატარებელი და ხალხი აწყდება მას. ყველას უნდა, რომ დაინახოს ამხ. ბუდუ. ხალხი მიდის რკინის გზის კლუბისაკენ, რომლის ბაღშიც დანიშნულია მიტინგი. გამართულია ტრიბუნა, რომელსაც ამშვენებს წითელი დროშები... აქ მრავალათ მოუყრიათ თავი როგორც რკინის გზის და დეპოს მუშებს, ისე სოფლის გლეხებსაც. ყველა მოუთმენლად ელოდება ბუდუს ნახვას. ნაშუადღევის ორი საათია, ამხ. ბუდუ და ვანო სტურუა მოდიან. ხალხი სულ განაბულია. მიტინგს ხსნის ამხ. ვ. სტურუა. ტრიბუნაზე ადის ამხ. მდივანი, რომელიც იწვევს ხანგრძლივ ტაშის ცემას. მუსიკა უკრავს ინტერნაციონალს.

ამხანაგი აკეთებს მოხსენებას შემდეგ თემაზე: „საერთაშორისო მდგომარეობა და გენუის კონფერენციის შედეგები“. იწყებს გენუის კონფერენციიდან, აღნიშნავს იქ მომხდარ ფაქტებს და ბურჟუაზიის მუხანათობას, მარილაღიო, სთქვა ამხანაგმა, გენუაში ჩვენ ვერ მივაღწიეთ საერთაშორისო მშვიდობიანობას, მაგრამ თვით ფაქტი ჩვენი იქ მიწვევისა ამტკიცებს იმას, რომ საბჭოთა ფედერაცია არის ის ძალა, რომლის აზრდილი თავზარს სცემს მთელი ქვეყნის მტაცებლებს და ისინი სცდილობენ როგორმე აიცდინონ ჩვენი რისხვა, ამისათვის მოიწვიეს ეს კონფერენციაც.

აღნიშნა ის მოთხოვნილებები, რომლებიც წამოაყენეს საბჭოთა ფედერაციას და ჩვენი დელეგაციის პასუხი. შეეხო აგრეთვე მენშევიკების მუშაობას გენუაში და აღნიშნა მათი მარცხი. იყო შეკითხვები, რომელზედაც შესაფერი პასუხი გასცა ამხანაგმა. მიიღეს რეზოლიუცია, რომლითაც იწონებენ ჩვენი დელეგაციის პოზიციას გენუის კონფერენციაზე და მოითხოვენ ჰაგაშიაც დაიცვან ეს პოზიცია შეურყეველათ. რეზოლიუციას დაფარა ტაშმა. ასე დათავდა საზეიმო მატინგი. ის დაუვიწყარი იქნება მუშებისა და გლეხების გულში.

ხან-კანი.

სოფელი ტეზერი.

(ხაშურის რაიონი).

ეს სოფელი მდებარეობს სადგურ ხაშურ და სადგურ ლიხს შუა, ხაშურიდგან მარჯვნივ ფერდობზე.

მთელ სოფელში ითვლება 400 კომლამდის.

ამ სოფელში არ არის სასკოლო შენობა.

მენშევიკების დროს ძლივს ვაი ვაგლახით აჯახირებდენ სასწავლებელს, ხან ერთ მოსახლისას შეახიზნებდენ, ხან მეორისას.

ტეზერის კომაჩეიკამ აღიო ინიციატივა და გამოიტანა თავის ერთ ერთ სხდომაზე დადგენილება, რომ ტეზერში აეშენებიათ სასწავლებლისათვის შენობა, რისთვისაც იაჩეიკამ აღძრა შუამდგომლობა ხაშურის რაიკომთან, რომ მათ მიცემოდათ ხე-ტყე და აეშენებიათ ერთიანი შრომის სასწავლებელი. რაიკომის შეამდგომლობით მათ მიეცემოდათ ხეტყის მასალის მიცემის ნებართვა და ორ ივლისს ამა წლის იქნა მოწვეული სოფლის საერთო კრება, სადაც კომაჩეიკის პასუხისმგებელმა მდივანმა ამხ. ა. ხარატიშვილმა გააკეთა მოხსენება მიმდინარე მომენტზე; აქვე მან განუმარტა დამსწრეთ, რომ ხეტყის მასალის გამოტანის ნება მიღებულია და უნდა ავაშენოთ ერთიანი შრომის სკოლაო. ამის გაგონებაზე ხალხის სიხარულს საზღვარი არ ქონდა. ყველას ერთბაშად აღმოსცდათ გულიდგან—გაუმარჯოს საბჭოთა ძალა უფლებასო, რის შემდეგ გამოიტანეს შემდეგი რეზოლიუცია: ჩვენ, სოფელ ტეზრის მცხოვრენი აღტაცებით ვეგებებით ამხანაგების მოხსენებას და ფიცსა ვიდებთ მუშურ გლეხური მთავრობის წინაშე, რომ მთლიანი შრომის სკოლის აშენებისთვის ვიმუშავებთ ენერგიულად და თავს არ დავიშურებთ.

ამ სოფელში კომაჩეიკის და ახალგაზრდათა კომკავშირის ინიციატივით არის დაარსებული დრამატიული წრე, რომელშიაც ხშირადვე მონაწილეობას იღებენ პარტიის წევრები.

წარმოდგენიდგან შემოსული ფული ეხმარებიან, როგორც პარტიის ღარიბ წევრებს, ისე ღარიბ გლეხკაცობას.

სანდრო.

ღორილი რედაქციის მიმართ

გადავდივარ კომუნისტურ პარტიაში.

მე ვიყავი მენშევიკურ პარტიის წევრი. მაკრამ, როდესაც გავიგე, რომ იმათ უღალატეს მუშათა კლასის ინტერესებს და მიეხრენ ბურჟუაზიას დავკარგე იმედი მათზე და დავრწმუნდი რომ მათგან მუშებისათვის არაფერი არ გაკეთდებოდა. ახლა აშკარათ გაზეთის საშუალებით საჯაროთ ვაცხადებ რომ უარსა ვყოფ მუშათა მოღალატურ პარტიაში ყოფნას და გადავდივარ ნამდვილ მუშის ინტერესების დამცველ პარტიაში, ესე იგი კომუნისტურ პარტიაში.

ალ. ჩხენკელი.

მთავრობის მოქმედებანი და განკარგულებანი

ბრძანება № 28.

ს. ხ. ხ. რ. შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარისა. 19 ივლისი 1922 წ.

ყველა მაზრის აღმასკომისადმი მაზრის და თემის აღმასკომების პროექტის წარმოდგენის შესახებ.

შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარიატმა ა. წ. 8 ივლისს № 901-6126 ცირკულიარით გამოგიგზავნათ შემდეგი მოწერილობა: „შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარიატმა ა. წ. 23 ივნისს გადმოგიგზავნათ პროექტი დებულებისა თემის და მაზრის აღმასკომების ორგანიზაციის შესახებ განმარტებითი მარათების ასლებითურთ და წინადადება მოგიცაც განგებლათ, შეგეტანათ თქვენი შესწორებანი და წარმოგვედგინათ აღმასკომის თავმჯდომარეთა ყრილობის დღეს. ეს დღე გეცნობებოდათ დეპეშით. მაგრამ ვინაიდან პროვინციელ ამხანაგებმა მოითხოვეს ყრილობის შემოდგომისათვის გადადება და პროექტი დებულებისა კი ვერ ითმენს დახანებას, ამიტომ კატეგორიულ წინადებას გამლევთ ყველას, ათი დღის განმავლობაში დღიდან ამ ცირკულიარის მიღებისა, წარმოადგინოთ შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარიატში თემების და მაზრის აღმასკომების ორგანიზაციის დებულების პროექტების შესახებ თქვენი აზრის დასკვნა, საერთოდ მთელი მასალა, რაც კი მოგეპოვებათ ზვით დასახელებული პროექტების შესახებ.

თუ კი ათი დღის განმავლობაში ამ ცირკულიარის ადგილობრივ მიღების შემდეგ, არ იქნება შესრულებული ეს ცირკულიარი, მაშინ პროექტები პირვანდელი სახით წარედგინება უმაღლეს მთავრობას დასამტკიცებლად. ამის გამო, გეძლევათ წინადადება დაიჩქაროთ ამ ცირკულიარის შესრულება და სასწრაფოთ გადმოგზავნოთ კომისარიატში მოთხოვნილი მასალა, რომ ამ თვეში მოესწროს პროექტების დამტკიცება.

შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარი **ა. ჯაფეკოვი.**

საქმეთა მმართველი **დ. ჩიქოვანი.**

პარტიული

საქართველოს კომპარტიის თბილისის ორგანიზაციის მეოთხე რაიკომი 20 ივლის საღამოს 8 საათზე, წითელი კურსანტის გაწვევის დღის ჩატარების მიზნით, პროფ-კავშირთა საბჭოს დიდ დარბაზში **აწყობს მუშათა საერთო მიტინგს** ჯარის ნაწილების თანადასწრებით. მოხსენება — ამავე საკითხზე.

მეოთხე რაიკომის **მდივანი.**

—

საქართველოს კომპარტიის მეოთხე რაიკომი აცნობებს იაჩეიკების და კომფრაქციების მდივნებს, რომ ხუთშაბათს, 20 ივლისს, საღამოს 6 საათზე, ყოფ. „დუშის დარბაზში“ შესდგება კომფრაქციების და იაჩეიკების მდივნების თათბირი, მეოთხე რაიონის პასუხისმგებელ ხელმძღვანელების თანადასწრებით.

რაიკომის პასუხისმგებელი მდივანი.

—

საქართველოს კომპარტიის თბილისის კომიტეტი წინადადებას აძლევს ყველა კომიაჩეიკებს პარასკევს, 21 ივლისს, **მორიგ ერთიან პარტიულ დღეს** დასვან ღღის წესრიგში შემდეგი საკითხები:

1. ამხ. კამოს ცხოვრება და რევოლიუციონური მოღვაწეობა.

2. საქართველოს კომპარტიის თბილისის კომიტეტის საგიტაციო-საპროპაგანდო განყოფილების ანკეტების განხილვა.

მსხვილ იაჩეიკებში ამხ. კამოს შესახებ ილაპარაკებენ მისი დაახლოებული ამხანაგები (პარტიის ძველი წევრები). საზოგადოთ კი ეს ღღე უნდა ჩაატარონ მიმგრებულმა ამხანაგებმა გაზეთების მდიდარ მასალების საშუალებით.

თბილისის კომიტეტის საგიტაციო-საპროპაგანდო განყოფილებაში ანკეტები დაიგზავნება კომიაჩეიკებში და რაიკომებში და უნდა გასრულებულ იქნეს მუხლობრივად, შევსებული პასუხით და დაუბრუნდეს თბილისის კომიტეტს, რაიკომების საშუალებით.

თბილისის კომიტეტის მდივანი: **კახიანი.**

ხარჯთაღრიცხვა ქოლერისა

ღრმად დამწუხარებული დედა ესმა პაპავასი, დები ნადეჟდა არდიშვილისა და ლუბა კუკულავასი, ძმები: შალვა და აკაკი პაპავები, სიძეები: ეროსლან (ბეჭიკო) არდიშვილი, ემელიანე კუკულავა და რძალი თამარ სიმონის ასული პაპავასი აუწყებენ ნათესავებს, მეგობრებს და ნაცნობებს, რომ შარშან ქ. ბერლინში გარდაიცვალა სამთო ინჟენერი

გარნაგა ამგაკოს ძე

პაპავა,

რომლის წლის თავის წირვა და პანაშვიდი გადახდილ იქნება **ქალაქის პატრიარქის ამბროსის** მიერ ქალ. ტფილისში ქაშვეთის ეკლესიაში პარასკევს, 21 ამა ივლისს, და ქალ. სამტრედიაში კვირას, 23 ივლისს, მაცხოვრის ეკლესიაში. დასაწყისი წირვისა ქაშვეთში 11 საათზე, ხოლო სამტრედიაში 10 საათზე.

(2—1)

ვამზადებ- მათემატიკურ

საგნებში: არითმეტიკა, ალგებრა, გეომეტრია და ტრიგონომეტრიაში, აგრეთვე მე V, VI კლასში შესასვლელად. საერთო ვანათლების კურსებზე, ტექნიკუმში და პოლიტეხ. ინსტიტუტში მისამართი: ბლეხანოვის № 25, და ალექსის ქუჩის კუთხე № 5, ნახვა 9—12 საათამდე 3—6 საათამდე.

(1—1)

საქართველოს დამშეულთა დამხმარე მთავარი კომიტეტი

გადავიდა

გარიათინის ქუჩაზე № 5, უმაღლეს სასოფლო სამეურნეო კურსების შენობაში, შესავალი სადარბაზო კარებიდან.

საქართველოს დამშეულთა დამხმარე მთავარი კომიტეტი.

(3—2)

ქალაქის-აღმასრულებელ კომიტეტის მიწათ-მოქმედების განეოფილება

აცხადებს ყველა სახლის პატრონთა საყურადღებოთ, რომ გაყიდვა და მიღება საანკეტო ფურცლებისა სახლების რეგისტრაციისათვის გრძელდება 1 აგვისტომდე.

საანკეტო ფურცლის ფასი 100.000 მან.

1 აგვისტოდან საანკეტო ფურცლის ფასი გადიდებული იქნება 10-ჯერ.

(10—2)

აბანოები

ყოფ. ორგელიანის, არგუტინსკის და ირაკლის

ახლად შეკეთებულია და მშვენივრად მოწყობილი ნომრებით.

ცივი და ცხელი თრთოლი

გოგირდის წყალი. მუდამ არის თავისუფალი ნომრები.

(10—5)

ელექტრონის, რენტგენის და სინათლის

სამკურნალო

საწოლი ოთახებით

მიზეულ გედევანიშვილისა

ტფილისი, ყორლანოვის ქუჩა № 20, ტელ. 7—91.

(25—14)

განცხადება

1922 წელს, 7 აგვისტოს, დღის 12 საათზე მიწადმოქმედების სახალხო კომისარიატის საძოვართა და საჯარო ნაკვეთების განყოფილებაში (სასამართლოს ქუჩა № 32) დანიშნულია საჯარო ვაჭრობა თევზის დაჭერისა უფლებაზე პოლეოსტომის ტბაში (სენაკის მაზრაში) და იმ მდინარეებში, რომელიც ჩადის და გამოდის ამ ტბიდან, ვადით 1922 წლის 14 აგვისტოდან 1923 წლის 14 ივნისამდე. ქვირითის დაყრის დროს, ესე იგი 14 ივნისიდან 14 აგვისტომდის, როცა თევზს დაჭერა სახელმწიფოს აკენებს დიდ ზარალს, აკრძალულ ხანათ ითვლება. საჯარო ვაჭრობა დაიწყება 730 მილ. მანეთიდან, ვისაც სურს საჯარო ვაჭრობაში მონაწილეობა მიიღოს საძოვართა და საჯარო ნაკვეთების განყოფილებაში შემოაქ განცხადება და ანდგენს 185.000.000 მან. ბეს.

ვინც საჯარო ვაჭრობაში მიიცემს უმაღლეს ფასს და საჯარო ვაჭრობა დამტკიცებულ იქნება მიწადმოქმედების კომისარიატის მიერ მასთან იკერება წერილობითი ხელშეკრულება, საჯარო გადასახადი-კი უნდა იქნეს შემოტანილი ორ ნაწილათ: პირველი ნახევარი 1922 წლის 1-ლ ოქტომბრამდის, მეორე ნახევარი 1923 წლის 1-ლ აპრილამდის.

საჯარო ვაჭრობის დღეს ვიზედაც დარჩება თევზის დაჭერის უფლება ვალდებულია შეავსოს ბე არა ნაკლებ იმ ფასის მეოთხედი ნაწილისა, რა ფასში დარჩა მას თევზის დაჭერის უფლება საჯარო ვაჭრობაში. შევსებული ბე რჩება ხაზინაში მიწადმოქმედების კომისარიატის დეპოზიტში საჯარო ვადის გათავებამდის.

დანარჩენ პირებს, ვიზედაც საჯარო ვაჭრობით თევზის დაჭერის უფლება არ დარჩება მათ ბე უბრუნდებათ იმ დღესვე.

(3—3).

ტირაჟი 10,000. ნ. დ. ს. ც. საქართველოს უმაღლეს სახალხო მეურნეობის საბჭოს პოლიგრაფიულ განყოფილების მე-2 სტამბა, კრუზენშტეინის ქ. № 4.